

MEZŐHÉK KÖZSÉG POLGÁRMESTERE

Előkészítésben közreműködött:
dr. Fejes Erika kirendeltség-vezető

ELŐTERJESZTÉS

Mezőhék Község Önkormányzata

Képviselő-testületének

2023. december 13-i ülésére

Mezőhék Község Helyi Esélyegyenlőségi Program 2023-2028 elfogadásáról

Tisztelt Képviselő-testület!

Mezőhék Község Önkormányzatának Képviselő-testülete Mezőhék Község Helyi Esélyegyenlőségi Programját (továbbiakban: HEP) a 47/2018. (XII.18.) számú határozatával fogadta el.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv) 31. § (1) bekezdése szerint, a települési önkormányzat ötévente 5 évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el, amelyet a 31. § (4) bekezdése értelmében két évente át kell tekintetni és szükség szerint felül kell vizsgálni.

„31. § (1) A község, a város és a főváros kerületeinek önkormányzata (a továbbiakban: települési önkormányzat) ötévente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el.

(2) A helyi esélyegyenlőségi programban helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok – különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára – oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervben meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A helyzetelemzés és az intézkedési terv elfogadása során figyelembe kell venni a települési kisebbségi önkormányzatok véleményét. A helyi esélyegyenlőségi programot a társadalmi felzárkózásért felelős miniszter által meghatározott részletes szabályok alapján kell elkészíteni. A programalkotás során gondoskodni kell a helyi esélyegyenlőségi program és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia anti-szegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

(3) A helyi esélyegyenlőségi program elkészítése során kiemelt figyelmet kell fordítani

a) az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre,

b) az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépésre, továbbá az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,

c) a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,

d) olyan intézkedésekre, amelyek csökkentik a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányait, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.

(4) A helyi esélyegyenlőségi program időarányos megvalósulását, illetve a (2) bekezdésben meghatározott helyzet esetleges megváltozását kétévente át kell tekinteni, az áttekintés alapján szükség esetén a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni, illetve a helyzetelemzést és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően kell módosítani.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítése során kiemelt figyelmet kellett fordítani:

- a mélyszegénységben élők és romák,
- a gyermekek
- a nők
- az idősek valamint
- a fogyatékkal élő személyek, helyzetére, esélyegyenlőségére

A helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII.27.) Kormányrendelet 6.§-a alapján:

„6.§ (1) A települési önkormányzat vizsgálja felül a helyi esélyegyenlőségi programot.

(2) A felülvizsgálatnak ki kell terjednie

a) arra, hogy a helyzetelemzés továbbra is helytálló-e,

b) a lejárt határidejű intézkedések teljesülésére és eredményeinek felmérésére,

c) a módszertani útmutatónak való megfelelésre.

(3) Ha a felülvizsgálat alapján szükséges, a települési önkormányzat

a) módosítja a helyi esélyegyenlőségi programot, vagy

b) új helyi esélyegyenlőségi programot fogad el.

(4) A felülvizsgálatot az TEF által működtetett esélyegyenlőségi mentori hálózat munkatársai segítik.”

Fenti pontok, valamint a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet rendelkezései, jelentős mértékben meghatározzák a Helyi Esélyegyenlőségi Program tartalmi követelményeit.

A Program elkészítéséhez az adatok forrásának alapjául az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TeIR), Központi Statisztikai Hivatal (KSH) adatbázisa szolgált valamint a helyi adatgyűjtések.

Mezőhék Község Helyi Esélyegyenlőségi Programja 2023-2028 az előterjesztés **1. sz. mellékletét** képezi.

Fentiek alapján kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést megtárgyalni és az alábbi határozati javaslatot elfogadni szíveskedjen.

Mezőhék, 2023. december 11.

**Fórizs Ágnes Karolina
polgármester**

*Határozati javaslat***Mezőhék Község Önkormányzata**
.../2023. (XII.13.) képviselő-testületi határozat**Mezőhék Község Helyi Esélyegyenlőségi Program 2023-2028 elfogadásáról**

Mezőhék Község Önkormányzata Képviselő-testülete Magyarország Alaptörvénye 32. cikk (1) bekezdés b) pontja alapján –figyelemmel az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. §-ára, –az alábbi határozatot hozza:

1. Mezőhék Község Önkormányzata Képviselő-testülete „Mezőhék Község Helyi Esélyegyenlőségi Program 2023-2028” című dokumentumot **az előterjesztés melléklete** szerinti tartalommal elfogadja, és egyúttal felhatalmazza a polgármestert annak aláírására.
2. Mezőhék Község Önkormányzata Képviselő-testülete felkéri a polgármestert, hogy az 1. pontban foglalt döntésről az érintetteket tájékoztassa, továbbá gondoskodjon a nyilvánosság biztosához szükséges intézkedések megtételéről.

Felelős: Fórizs Ágnes Karolina polgármester

Határidő: 2023. december 31.

A határozat végrehajtásában közreműködik:

Mezőtúri Közös Önkormányzati Hivatal Mezőhéki Kirendeltsége

A polgármester határozatáról értesül:

1. Fórizs Ágnes Karolina polgármester, Helyben
2. Kóródi Nikoletta alpolgármester
3. dr. Enyedi Mihály jegyző, Helyben
4. dr. Balla Vilmos aljegyző, Helyben
5. Képviselő-testület tagjai, Helyben
6. Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság Észak-Alföldi Társadalmi Esélyteremtési Igazgatóság, 5000 Szolnok, Kellner Gyula utca 2-4.

Mezőhék, 2023. december 13.

Fórizs Ágnes Karolina
polgármester

dr. Enyedi Mihály
jegyző

Alapító okirat

módosításokkal egységes szerkezetbe foglalva

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 8/A. §-a és a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 21. § (2) és (3) bekezdése alapján a Mezőhéki Óvoda alapító okiratát a következők szerint adom ki:

1. A költségvetési szerv megnevezése, székhelye

- 1.1. A költségvetési szerv
 - 1.1.1. megnevezése: Mezőhéki Óvoda
- 1.2. A költségvetési szerv
 - 1.2.1. székhelye: 5453 Mezőhék, Mártírok út 9/b.

2. alapításával és megszűnésével összefüggő rendelkezések

- 2.1. A költségvetési szerv alapításának dátuma: 2013. szeptember 01.
- 2.2. A költségvetési szerv alapítására, átalakítására, megszüntetésére jogosult szerv
 - 2.2.1. megnevezése: Mezőhék Község Önkormányzata
 - 2.2.2. székhelye: 5453 Mezőhék, Kossuth Lajos út 1.
- 2.3. A költségvetési szerv jogelőd költségvetési szervének

	megnevezése	székhelye
1	Játékvár Óvoda és Bölcsőde	5453 Martfű, Munkácsy út 79.

3. A költségvetési szerv irányítása

- 3.1. A költségvetési szerv irányító szervének
 - 3.1.1. megnevezése: Mezőhék Község Önkormányzatának Képviselő-testülete
 - 3.1.2. székhelye: 5453 Mezőhék, Kossuth Lajos út 1.
- 3.2. A költségvetési szerv fenntartójának

3.2.1. megnevezése: Mezőhék Község Önkormányzata

3.2.2. székhelye: 5453 Mezőhék, Kossuth Lajos út 1.

4. A költségvetési szerv tevékenysége

4.1. A költségvetési szerv közfeladata: A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 8.§-a szerinti óvodai nevelés.

4.2. A költségvetési szerv főtevékenységének államháztartási szakágazati besorolása:

	szakágazat száma	szakágazat megnevezése
1	851020	óvodai nevelés

4.3. A költségvetési szerv alaptevékenysége:

Az óvoda a gyermek 3 éves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény.

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül:

az egészséges életmód kialakítása,

az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása,

az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása,

intézményi étkezés biztosítása.

Az intézmény sajátos nevelési igényű gyermekeket is fogad.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált oktatása: ellátja a többi gyermekkel együtt nevelhető, a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján:

az érzékszervi fogyatékos (látási fogyatékos – gyengénlátó, hallási fogyatékos – nagyothalló),

mozgásszervi fogyatékos,

beszédfogyatékos,

enyhe fokban értelmi fogyatékos, vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem-vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő gyermekek nevelését; gyermekfelügyelet, készség-kibontakoztató felkészítés.

Az intézményben a gyermekétkeztetés és munkahelyi étkeztetés feladatait a Berettyó-Körös Többcélú Társulás Szociális Szolgáltató Központ (székhely: 5420 Túrkeve, Széchenyi u 27.) végzi.

4.4. A költségvetési szerv alaptevékenységének kormányzati funkció szerinti megjelölése:

	kormányzati funkciószám	kormányzati funkció megnevezése
1	091110	óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai
2	091120	sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai

3	091140	óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai
---	--------	---

- 4.5. A költségvetési szerv illetékessége, működési területe:
Mezőhék község közigazgatási területén lakó vagy tartózkodó óvodáskorú gyermekek óvodai nevelésére, iskolai életmódra való felkészítésére, étkeztetésére terjed ki. Ezt meghaladóan üres férőhelyeivel a szabad óvodaválasztás érvényesítését szolgálja.

5. A költségvetési szerv szervezete és működése

- 5.1. A költségvetési szerv vezetőjének megbízási rendje:

A költségvetési szerv igazgatóját Mezőhék Község Önkormányzata Képviselő-testülete a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény (Púétv) 37. §-a és 73. §-a szerint bízza meg feladatainak ellátására, illetve menti fel. Pályázat útján, határozott időre – 5 évre - nevezik ki az intézmény vezetőjét (igazgatóját). Az igazgató felett az egyéb munkáltatói jogokat a polgármester gyakorolja.

- 5.2. A költségvetési szervnél alkalmazásban álló személyek jogviszonya:

	foglalkoztatási jogviszony	jogviszonyt szabályozó jogszabály
1	köznevelési foglalkoztatotti jogviszony	A pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény
2	munkaviszony	a Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény
3	megbízási jogviszony	a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény
4	közfoglalkoztatási jogviszony	a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint az egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény

6. A köznevelési intézményre vonatkozó rendelkezések

- 6.1. A köznevelési intézmény

6.1.1. típusa: óvoda

6.1.2. alapfeladatának jogszabály szerinti megnevezése: A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 4.§ 14a. pont a), r) pontjai alapján a köznevelési intézmény alapfeladata az óvodai nevelés, a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése.

6.1.3. gazdálkodásával összefüggő jogosítványok: A pénzügyi gazdasági-feladatait a Mezőtúri Közös Önkormányzati Hivatal Mezőhéki Kirendeltsége (5453 Mezőhék, Kossuth Lajos út 1.) látja el.

- 6.2. A feladatellátási helyenként felvehető maximális gyermek-, tanulólétszám:

	feladatellátási hely megnevezése	alapfeladat megnevezése	munkarend megjelölése	maximális gyermek-, tanulólétszám
1	Mezőhéki Óvoda	óvodai nevelés		15 fő

6.3. A feladatellátást szolgáló ingatlanvagyon:

	ingatlan címe	ingatlan helyrajzi száma	vagyon feletti rendelkezés joga vagy a vagyon használati joga	az ingatlan funkciója, célja
1	5453 Mezőhék, Mártírok út 9/b.	121/1.	használati jog	óvoda

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Mezőhék Község Önkormányzata

2023-2028

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	4
Értékeink, küldetésünk	9
Célok.....	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	11
1. Jogszabályi háttér bemutatása	11
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	16
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	18
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	38
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	52
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	56
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	63
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	67
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	68
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	69
1. A HEP IT részletei	69
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	69
A beavatkozások megvalósítói.....	700
Jövőképünk	711
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	722
3. Megvalósítás.....	766
A megvalósítás előkészítése.....	766
A megvalósítás folyamata.....	766
Monitoring és visszacsatolás.....	79
Nyilvánosság.....	79
Érvényesülés, módosítás	811
4. Elfogadás módja és dátuma.....	822

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva** Mezőhék Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) értelmében minden helyi önkormányzatnak öt évre szóló települési esélyegyenlőségi programmal kell rendelkeznie, melyet két évente felülvizsgálnak. Ezen dokumentum megléte és betartása a feltétele annak, hogy a helyi önkormányzat bármely hazai vagy európai uniós támogatásban részesülhessen összhangban az esélyegyenlőségi elvű támogatáspolitikai filozófiájával.

Az esélyegyenlőségi program a településen feltárt esélyegyenlőségi problémákra reagál, és beavatkozásokat tartalmaz azok kezelésére. Mezőhék Helyi Esélyegyenlőségi Programjának első része a Helyi Esélyegyenlőségi Helyzetelemzés, mely áttekinti a település hátrányos helyzetű társadalmi csoportjainak oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetét, a teljes lakossághoz viszonyított állapotát. A helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében a dokumentum második részében a tervezett beavatkozások leírása szerepel. A helyzetelemzés során beazonosított problématerületeken alapuló intézkedési terv célja olyan beavatkozások tervezése, amelyek a felvetett problémákra megoldást nyújtanak.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés a Helyi Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Története

Mezőhék község Jász-Nagykun-Szolnok megye déli részén, Szolnoktól 35 km távolságra fekszik. Közúton könnyen megközelíthető, a vasút 10-12 km távolságra van.

Írásos anyagok először 1500-1600-as években tesznek említést a Héki pusztaságról. A jó minőségű földterületen az évszázadok során jelentős tanyavilág alakult ki, ahol már 1874-ben iskolát alapítottak a gazdák.

1949-ben a környező települések határrészeiből kiszakított területen tanyaközpont jött létre, amely belügyminisztériumi rendeletre vált önálló községgé 1951-ben. A mai Mezőhék elnevezést 1953-ban kapta a település. Az 1970-es évek körzetesítési törekvései hátrányosan érintették Mezőhékét. 1977-ben megszűnt az önálló közigazgatás, az iskola, a termelőszövetkezet központja is más településre került, a lakosság jelentős hányada beköltözött a közeli városokba.

Földrajzi – társadalmi helyzet

Mezőhék jellegzetes mezőgazdasági település. Nevét a szántóföld fűszer- és zöldségnövények háztáji termeltetését magas színvonalon szervező – ma már felszámolt – Mezőhéki Táncsics Mg.Tsz. tette ismertté. A fűszerpaprika termelése jelentős jövedelmet biztosított a tsz-tagság számára, amely a község fejlődését is nagyban befolyásolta. Az 1990-ben visszanyert önálló közigazgatás, a községi önkormányzat megalakulása után nagy léptekkel haladt a község fejlődése. Újraindult az általános iskolai oktatás, megújultak a középületek, kiépült a telefon-, földgáz-, szennyvízelvezető csatornahálózat a szennyvíztisztító teleppel. Az utak 75%-a szilárd burkolatú, ma már a tanyák jelentős része is árammal ellátott. A kiépült szélessávú internet és kábeltévé hálózat révén kapcsolat teremthető a nagyvilággal.

A későbbiekben Mezőhék iskoláját bezárták gyermekhiány miatt. A Mezőhéki Óvoda részére a Berettyó-Körös Többcélú Társulás által Mesterszálláson üzemeltetett konyha biztosítja a gyermekek étkeztetését és a szociális étkeztetés szükségleteit is kiszolgálja. A házi orvos Tiszaföldvárról, az asszisztens Martfűről jár a község orvosi rendelőjébe. A védőnői ellátást a Vármegyei Kórház biztosítja a településen az önkormányzat orvosi rendelőjében meglévő védőnői szobában.

A község központjában, a 2018-ban felújított Községháza, a 2021-ben felújított Művelődési ház és a felújításra váró játszótér szomszédságában áll az 1996-ban tűzoltószertárból átalakított kis „Szent-Kereszt Templom”. Innen földúton érhető el a 350 méter távolságra, külterületi részen található, 1866-ban épült 2007-ben felújított – Kövér féle kápolna.

A település képét meghatározzák az 1960-as évekre jellemző sátozott lakóházak.

A lakosság mintegy 10 %-a ma is külterületen, tanyákon él. Az idősek, szociálisan rászorultak, valamint a külterületeken élők jobb ellátására 2007-ban létrehozta az önkormányzat a falugondnoki szolgálatot.

Az öntözéses gazdálkodást lehetővé tevő Nagykunsági Főcsatorna kedvelt horgász hely, de vadászok is szívesen felkeresik a környéket. A jó minőségű termőföldet őstermelők, családi gazdálkodók és kisebb- nagyobb kft-ék művelik. A korábbi szövetkezeti állattartó telepek megújulva új tulajdonosok irányításával adnak munkalehetőséget az itt lakók számára. Az önkormányzat nyugodt, egyre rendezettebb, virágosabb környezettel, rendezvényekkel kívánja még vonzóbbá tenni a települést az itt élők és az idelátogatók számára. 2023-ban a község névadásának 70. évfordulóját több kisebb rendezvénnyel ünnepelte. A Falunapok rendezésében a pandémia megtorpanást okozott, de az idelátogatók számának növelése, a település értékeinek megmutatása iránti igény biztosan feléleszti a szokást.

A természet kedvelői nyugalmas, felfedezésre érdemes területet találnak itt.

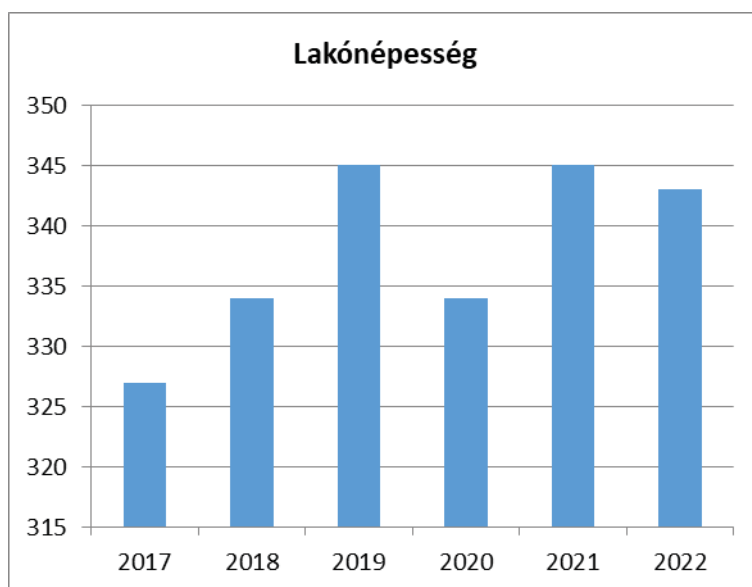
Mezőhék felemelkedését szolgálhatja a mélyben található termálvíz, melynek feltárása és hasznosítása még várat magára.

Demográfiai helyzet

Mezőhék lakónépessége jelenleg 333 fő. A lakosságszám jelentősen csökkent az elmúlt két évtizedben: míg 2000-ben közel 2000 lakosa volt a településnek, 20 év alatt jelentősen lecsökkent és évente 327-345 fő között ingadozik, amit a gazdálkodás, a földvásárlás lehetősége miatti névleges bejelentkezések is okoznak. A népességfogyás kiugróan magas mértéke nemcsak az alacsony születésszámnak és az elöregedésnek köszönhető, hanem jelentős mértékben az aktív korúak elvándorlásának is.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2017	327	bázis év
2018	334	102,14%
2019	345	103,29%
2020	334	96,81%
2021	345	103,29%
2022	343	99,42%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

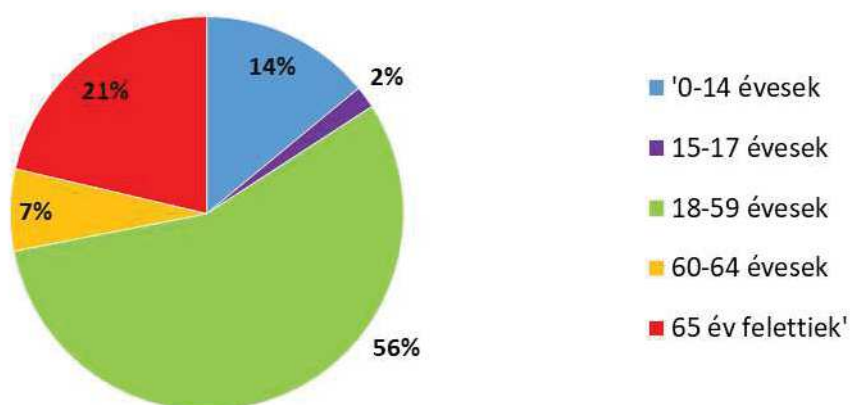

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020)

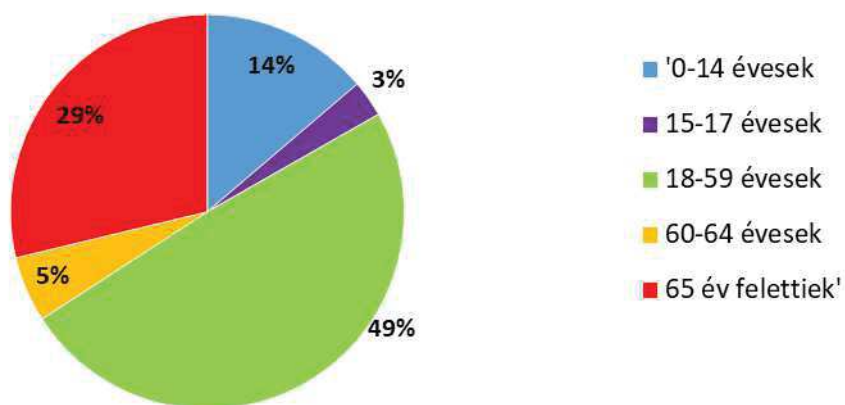
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	164	167	331	49,55%	50,45%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			8	2,42%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	23	23	46	6,95%	6,95%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	3	5	8	0,91%	1,51%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	92	82	174	27,79%	24,77%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	11	9	20	3,32%	2,72%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	35	48	83	10,57%	14,50%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

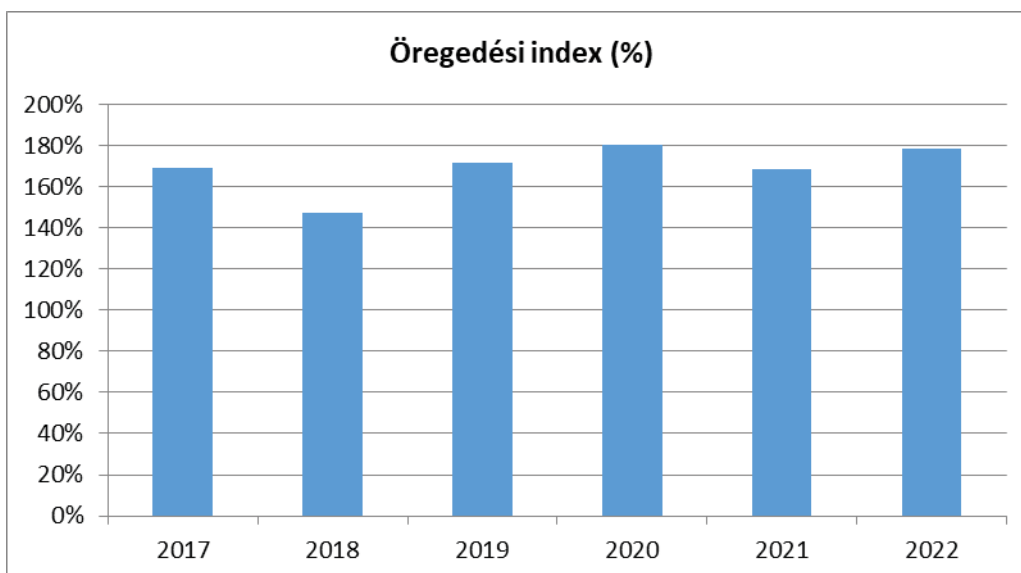

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	71	42	169,05%
2018	72	49	146,94%
2019	79	46	171,74%
2020	83	46	180,43%
2021	81	48	168,75%
2022	82	46	178,26%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Öregedési index (%)

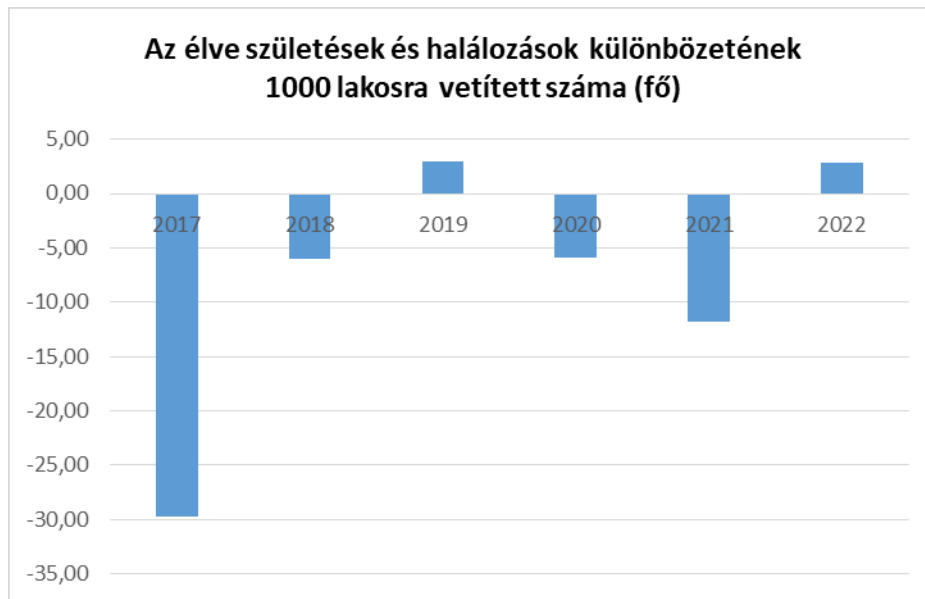
4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2017	-29,67
2018	24,21
2019	35,35
2020	-29,46
2021	35,35
2022	-11,51

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2017	-29,67
2018	-6,05
2019	2,95
2020	-5,89
2021	-11,78
2022	2,88

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Értékeink, küldetésünk

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 63/A. § -a kötelezi az önkormányzatokat arra, hogy helyi esélyegyenlőségi programot fogadjanak el.

Mezőhék Község Önkormányzatának Képviselő-testülete és szervei döntésein keresztül fejezi ki elkötelezettségét az esélyegyenlőség területén, hiszen a jogszabályokban meghatározott, ilyen irányú kötelező feladatok ellátásán túl a település, társszervekkel, civil szerveződésekkel, egyházaival, önszerveződésekkel, társulásaival, egyesületeivel közösen törekszik érvényre juttatni az esélyegyenlőség eszméjét a társadalmi élet minden területén.

A település az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége során mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játszanak, elősegítve ezzel a település lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program hosszú távú célkitűzése, hogy Mezőhék olyan település legyen, ahol egyetlen lakost sem érhet neme, faji hovatartozása, bőrszíne, nemzeti vagy etnikai kisebbséghez való tartozása, nemzetisége, anyanyelve, fogyatékosága, egészségi állapota, vallási, vagy világnézeti meggyőződése, politikai vagy más véleménye, családi állapota, anyasága/terhessége vagy apasága, szexuális irányultsága, nemi identitása, életkora, társadalmi

származása, vagyoni helyzete, foglalkoztatási jogviszonya, érdekképviselőhez való tartozása vagy egyéb helyzete miatt hátrányos megkülönböztetés, zaklatás, jogellenes elkülönítés.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Célunk, hogy Mezőhék község olyan település legyen, ahol elsődleges alapelvként érvényesül, hogy minden ember egyenlő. Célunk továbbá, hogy *közvetlen* vagy *közvetett* diszkrimináció, illetve hátrányos megkülönböztetés senkit se érjen, se faji, se etnikai, nemzetiségi, vallási, nemi, életkor, családi állapot, fogyatékoság vagy más okból fakadóan.

Fontos, hogy a jogok érvényesülését, a megfelelő képviseletet és az elismerést, embertársaink tiszteletben tartását minden fórumon, intézményben és a helyi munkáltatóknál is alapvető célul tűzzük ki.

Mezőhék Község Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. Az önkormányzat az általános iskolai oktatást érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

Közösségi jog

Az egyenlő esélyek biztosítása az Európai Unió egyik legfontosabb politikai célja. Az egyenlő esélyek biztosítására irányuló közösségi politika az európai integráció kezdete óta a Közösség napirendjén szerepel. A közösségi munkajog és a munkahelyi egészség- és biztonságvédelem mellett a közösségi szociális jog azon területe, ahol a tagállamok szabályozásának harmonizációjára került sor.

Az egyenlő esélyek politikája szempontjából a Közösség története három, erősen különböző időszakra bontható:

- 1957 és 1975 között a Közösség kizárólag az egyenlő munkáért egyenlő bér elvének biztosítására törekedett, kevés sikerrel.
- 1975 és a 80-as évek vége között fokozatosan a közösségi szociálpolitika legkidolgozottabb és legsikeresebb területévé vált az egyenlő bánásmód tagállami szabályainak harmonizálása, amely újabb és újabb területeken érezteti hatását.
- A 80-as évek végétől napjainkig egyre markánsabban megjelenő esélyegyenlőségi koncepció túllép az egyenlő bánásmód garantálásán, és pozitív programokkal, valamint pozitív diszkriminációval igyekszik valódi esélyegyenlőséget biztosítani.

Az Európai Bizottság 2004 májusában tette közzé az "Esélyegyenlőség és diszkrimináció-mentesség a kibővített Európai Unióban" című Zöld Könyvet, amelyben konzultációra hívta az érintett szervezeteket, szereplőket. Ezek a konzultációk megerősítették azt az álláspontot, amely szerint kiemelkedően fontos mind az esélyegyenlőség, mind a diszkrimináció elleni küzdelem terén megvalósuló közösségi akciók kezdeményezése, beleértve az Európai Unió antidiszkriminációs jogalkotása hatásának maximalizálását.

A diszkrimináció elleni fellépéssel és az esélyegyenlőséggel kapcsolatos törekvéseket a mindenki számára irányadó Esélyegyenlőségi Keretstratégia foglalta magába. Ennek nyomdokaiba lépett a 2007-től 2013-ig terjedő időszakra vonatkozó egységes szerkezetbe foglalt, egy közösségi akcióprogramként megfogalmazott PROGRESS közösségi program.

Magyarországi jogi háttér

Magyarország Alaptörvényének XV. cikke meghatározza, hogy a törvény előtt mindenki egyenlő és minden ember jogképes. Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja. A nők és a férfiak egyenjogúak. Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti. Magyarország külön intézkedésekkel védi a családokat, a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.

Az Országgyűlés elismerve minden ember jogát ahhoz, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen, azon szándékától vezérelve, hogy hatékony jogvédelmet biztosítson a hátrányos megkülönböztetést elszenvedők számára, kinyilvánítva azt, hogy az esélyegyenlőség előmozdítása elsősorban állami kötelezettség megalkotta a 2003. évi CXXV. törvényt az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról.

Az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülése és az esélyegyenlőség előmozdítása, mint szabályozási tárgy nem előzmények nélküli a magyar jogban. A törvény megalkotásáig azonban a hatályos szabályozás nélkülözötte az egységes fogalomhasználatot, és nem biztosított megfelelő eszközöket a jogsértésekkel szembeni fellépéséhez. Ezért volt szükség egy olyan általános antidiszkriminációs törvény megalkotására, amely egyrészt a már meglévő szabályokat koherenssé teszi, másrészt kitölti azokat a réseket, amelyek a szabályozásban mutatkoztak, harmadrészt pedig megfelelő eljárási rendelkezéseket biztosít a jogsértésekkel szembeni fellépéshez.

Az egyenlő bánásmód követelménye a kötelezettektől azt kívánja meg, hogy tartózkodjanak minden olyan magatartástól, amely bizonyos tulajdonságaik alapján egyes személyek vagy személyek egyes

csoportjaival szemben közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést, megtorlást, zaklatást vagy jogellenes elkülönítést eredményez. Alapvetően tehát az egyenlő bánásmód követelménye az egyik oldalon negatív kötelezettséget jelent: a kötelezettek nem sérthetik meg mások egyenlő emberi méltóságát. A jogosultak vonatkozásában ugyanakkor ez azt eredményezi, hogy mindenkinek jogosultságként kikényszeríthető igénye van arra, hogy őt egyenlő méltóságú személyként kezeljék. Ennek megfelelően az államnak az egyenlő bánásmód követelménye tekintetében a jogsérelmet elszenvedők számára elsősorban a jogsérelmekkel szembeni fellépés eszközrendszerét kell biztosítania.

Az eleve hátrányos helyzetben levő személyek formálisan egyenlőként való kezelése ugyanakkor a hátrányos helyzet konzerválásával járna. Ahhoz, hogy a hátrányos helyzetben levő személyek ezt a hátrányukat ledolgozhassák, nem elegendő annak biztosítása, hogy őket a többiekkel azonos jogok illessék meg, hanem olyan pozitív intézkedésekre van szükség, amelyek lehetővé teszik, hogy a helyzetükből fakadó hátrányaikat csökkenteni, illetve megszüntetni lehessen. Az egyenlő bánásmód követelményével szemben azonban az esélyegyenlőség előmozdítását szolgáló intézkedésekre jogosultságként kikényszeríthető igénye senkinek sincsen.

A két szabályozási terület egy törvényben való elhelyezését - azon túl, hogy mindkét terület a személyek közötti egyenlőség egy-egy vetülete - az indokolta, hogy az esélyegyenlőség előmozdítását szolgáló intézkedések formálisan az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelentik, mivel egyes személyeket a többi személyhez képest előnyösebb helyzetbe hoznak. A törvény tekintettel van arra, hogy az önrendelkezési jog, a személyhez fűződő jogok, és a magánszféra sérthetlenségéhez való jog szűk körben alkotmányosan igazolható módon korlátozhatja az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülését. A törvény az egyenlő bánásmód követelményével kapcsolatban arra törekszik, hogy a jogrendszer egésze tekintetében, általános jelleggel határozza meg az egyenlő bánásmód jogosultjait, kötelezetteit, valamint az egyenlő bánásmód követelményének tartalmát.

A törvény emellett biztosítja azt is, hogy a jogsérelmet szenvedett személyek minden esetben megfelelő közigazgatási jogi eljárás igénybevételével léphessenek fel a jogsértőkkel szemben.

A törvény az egyenlő bánásmód követelményének szektorális kérdéseire is kitér, ennek megfelelően egyaránt foglalkozik a foglalkoztatásban, a szociális biztonság és az egészségügy területén, az oktatásban vagy a lakhatási ügyekben, illetve az áruk forgalma és a szolgáltatások igénybevétele során megjelenő hátrányos megkülönböztetéssel. A törvény az esélyegyenlőséggel kapcsolatban keretszabályozás kialakítására tesz kísérletet. Az előzőekben kifejtettek szerint az esélyegyenlőség előmozdítása elsősorban nem normatív szabályozás megalkotása által, hanem konkrét, a hátrányok

kiegyenlítését segítő intézkedések végrehajtásával érhető el. A területet érintő szabályozásnak ennek megfelelően az a feladata, hogy olyan keretet biztosítson ezen állami intézkedéseknek, amelyek a közösségi erőforrások leghatékonyabb felhasználását teszik lehetővé.

Az egyenlő bánásmód követelménye alapján, a Magyarország területén tartózkodó természetes személyekkel, ezek csoportjaival, valamint a jogi személyekkel és a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetekkel szemben e törvény rendelkezései szerint azonos tisztelettel és körültekintéssel, az egyéni szempontok azonos mértékű figyelembevételével kell eljárni.

A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük.

A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.)
- A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény

előírásaira.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz: EU 2020 stratégia, Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia, Roma Integráció Évtizede Program, Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

A Képviselő-testület a helyi szabályozási tevékenysége során az esélyegyenlőségi szempontokat is figyelembe veszi. **Mezőhék Község Önkormányzata Képviselő-testület elfogadta a települési támogatásról szóló önkormányzati rendeletét.** A törvényi előírásokon túl a rendelet célja, hogy a településen olyan támogatási rendszer működjön, amely az állampolgárok számára – elsősorban krízishelyzetben – segítséget nyújt és a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítésére szolgál.

A szociális ellátások, szolgáltatások középpontjában a család áll.

A szegénység elmélyülése miatt az ellátó rendszernek egyre több követelménynek kell megfelelnie a különböző élethelyzetekből, a lakhatásból, a betegségből, a fogyatékosságból eredő szükségletek, eltartottak gyermekek gondozásához kapcsolódó költségek emelkedése miatt, ezért a helyi szabályokat és ezek hatásait folyamatosan vizsgáljuk. A rendeletet az eredményesség és hatékonyság érdekében, a felmerülő igények alapján évente legalább egy alkalommal felülvizsgáljuk.

Mezőhék Község Önkormányzatának Képviselő-testülete és szervei döntésein keresztül fejezi ki elkötelezettségét az esélyegyenlőség területén, hiszen a jogszabályokban meghatározott, ilyen irányú kötelező feladatok ellátásán túl a település társszervekkel, civil szerveződésekkel, egyházaival, önszerveződésekkel, társulásaival, egyesületeivel közösen (gyakorta azok anyagi támogatása mellett) törekszik érvényre juttatni az esélyegyenlőség eszméjét a társadalmi élet minden területén

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Mezőhék Község Önkormányzata a vonatkozó jogszabályi háttér szellemében dolgozza ki a Település Esélyegyenlőségi Programját és a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervét. A továbbiakban vállalja, hogy az elkészült dokumentumokat összehangolja az alábbi dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal:

- A település gazdasági programja
- Településrendezési terv
- Településszerkezeti terv
- Költségvetési koncepció

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Településünk a Mezőtúri kistérséghez tartozik. A Mezőtúri kistérség a megye délkeleti részén a Berettyó és a Körösök metszéspontjában helyezkedik el. A kistérséghez a következő 5 település tartozik: Mezőtúr, Túrkeve, Mezőhék, Mesterszállás, Kétpó. A kistérségben a mezőtúri székhelyű Berettyó-Körös Többcélú Társulás látja el a kistérségi szinten szervezett feladatokat, amely a lakosok számára elsősorban a szociális ellátásokban testesül meg. A kistérséget a kedvezményezett járások besorolásáról szóló 290/2014. (XI. 26.) Kormányrendelet a komplex fejlettségi mutató alapján a kedvezményezett helyzetű kistérségek közé sorolta. A Berettyó-Körös Többcélú Társulásból való kilépését Túrkeve jelezte és 2023.12.31-i dátummal tagsága megszűnik.

A 2013. január 1-jén megalakult Mezőtúri járás területe és a Mezőtúri Járási Hivatal illetékességi területébe tartozó települések teljes mértékben átfedésben vannak a Mezőtúri kistérséggel.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatokat a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII:27) Korm. rendelet valamint a törvény és kormányrendelet figyelembevételével megalkotott módszertani útmutató 1. számú melléklete rögzíti. E mellett célszerű és szükséges támaszkodni egyéb adatforrásokra: releváns (helyi, térségi, országos) kutatások adataira, az önkormányzat által gyűjtött adatokra, illetve a partnerek által nyújtott adatszolgáltatásra. Mindezek alapján vázolható fel a település átfogó helyzetképe esélyegyenlőségi szempontból, illetve az is láthatóvá válik, hogy mely területeken szükséges további adatok gyűjtése.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből a helyzetből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, melynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkozik meg és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek között a rendszerváltozást követően a munkahelyek megszűnése, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére - nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira – a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza.

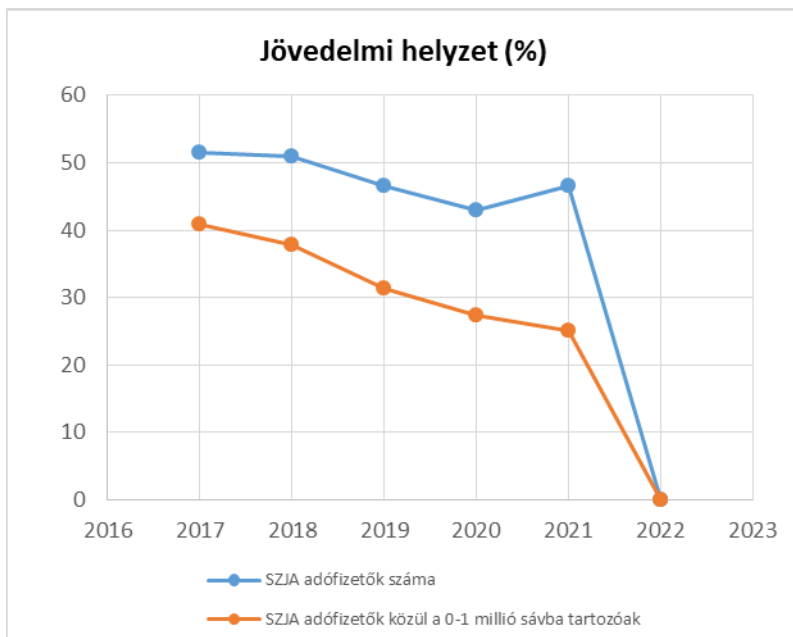
A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkeznek. A szegénység szempontjából meghatározó a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység valamint a falusi lakókörnyezet.

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2017	51,52	40,83
2018	50,90	37,87
2019	46,49	31,45
2020	42,90	27,46
2021	46,63	25,00
2022	„na”	„na”

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből.

Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, és a megváltozott munkaképességűek. Községünkben tapasztalataink szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motivációs problémák, a társadalmi előítélet jelenléte.

A község önkormányzatának – az alapellátás mellett – lehetősége van pénzbeli és természetbeni támogatás formájában is segítséget nyújtani a rászorulóknak. Különböző élethelyzetek miatt különböző segélyeket vehetnek igénybe az arra jogosultak. Az ilyen jellegű támogatásoknak több formája is létezik.

- **Rendkívüli települési támogatás,**
- **Temetési segély,**
- **Lakhatási támogatás,**
- **Tüzelőtámogatás,**
- **Köztemetés,**
- **Gyógyszertámogatás**
- **Születési támogatás**
- **Bursa Hungarica támogatás,**

Az országszerte meglévő problémák Mezőhek községre is jellemzőek: a segély nem ösztönöz munkavégzésre, nem tölti be a funkcióját (mert alkoholra, szerencsejátékra stb. költik). Ebből adódóan mentálhigiéniai szolgáltatásokkal is célszerű megerősíteni a szociális ellátó rendszert.

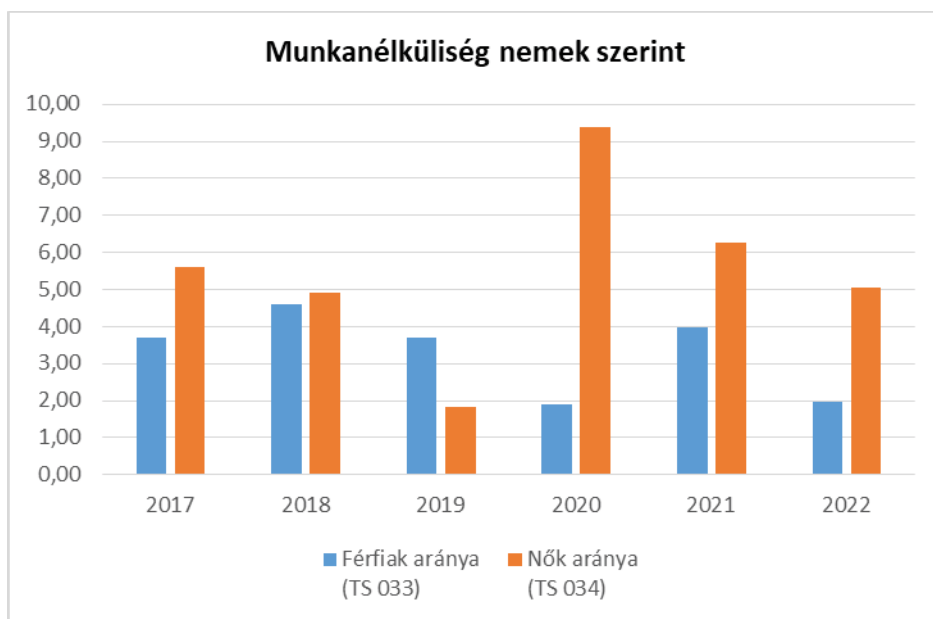
3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek. A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkahelykeresés ideje is. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a településről megközelíthető munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja. Az ifjúsági munkanélküliség strukturális munkanélküliség, a munkaerőpiac elvárásai ma már nemcsak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző személyes kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak.

A regisztrált álláskeresők száma 2017-től 2019-re jelentősen csökkent, majd a pandémia éveiben újra növekedett, 2022-re újra csökkent.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2017	3,70	5,61	4,66%
2018	4,59	4,90	4,75%
2019	3,70	1,83	2,77%
2020	1,89	9,38	5,64%
2021	3,96	6,25	5,11%
2022	1,96	5,05	3,51%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat adatai, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

Az adatok alapján megállapítható, hogy a nyilvántartott álláskeresők száma csökkenő tendenciát mutat. A nemek közötti megoszlásban 2020-ban ugrásszerűen megnőtt a nők aránya a munkanélküliséget tekintve, de azóta folyamatosan csökkenő tendenciát mutat, mégis kétszer akkora a munkanélküliség a nők körében.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

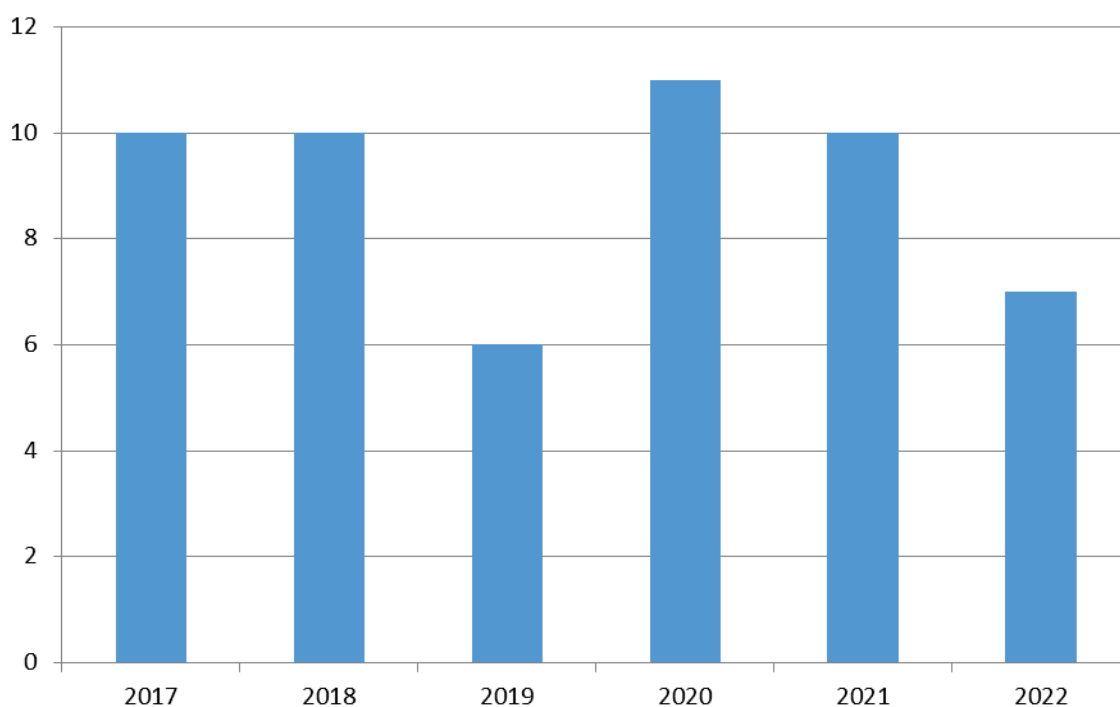
Mezőhék község munkavállalási korú népessége az utóbbi években kismértékben folyamatosan csökken. A munkavállalási korú népesség csökkenése befolyásolja a település relatív mutatóját (álláskeresők arány a munkavállalási korú népességben belül).

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

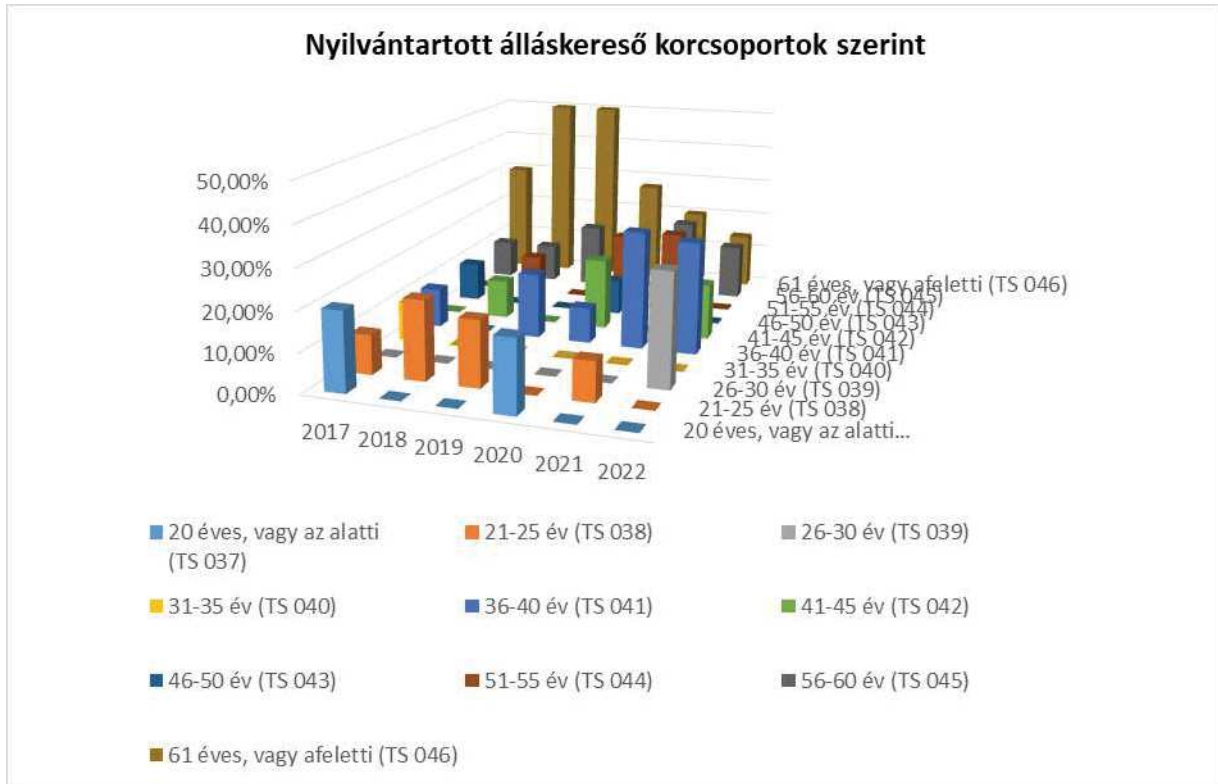
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	10	10	6	11	10	7
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	2,00	0,00	0,00	2,00	0,00	0,00
	%	20,00%	0,00%	0,00%	18,18%	0,00%	0,00%
21-25 év (TS 038)	Fő	1,00	2,00	1,00	0,00	1,00	0,00
	%	10,00%	20,00%	16,67%	0,00%	10,00%	0,00%
26-30 év (TS 039)	Fő	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	28,57%
31-35 év (TS 040)	Fő	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	10,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
36-40 év (TS 041)	Fő	1,00	0,00	1,00	1,00	3,00	2,00
	%	10,00%	0,00%	16,67%	9,09%	30,00%	28,57%
41-45 év (TS 042)	Fő	0,00	1,00	0,00	2,00	0,00	1,00
	%	0,00%	10,00%	0,00%	18,18%	0,00%	14,29%
46-50 év (TS 043)	Fő	1,00	0,00	0,00	1,00	0,00	0,00
	%	10,00%	0,00%	0,00%	9,09%	0,00%	0,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	0,00	1,00	0,00	2,00	2,00	0,00
	%	0,00%	10,00%	0,00%	18,18%	20,00%	0,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	1,00	1,00	1,00	0,00	2,00	1,00
	%	10,00%	10,00%	16,67%	0,00%	20,00%	14,29%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	3,00	5,00	3,00	3,00	2,00	1,00
	%	30,00%	50,00%	50,00%	27,27%	20,00%	14,29%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Álláskeresők száma (fő)

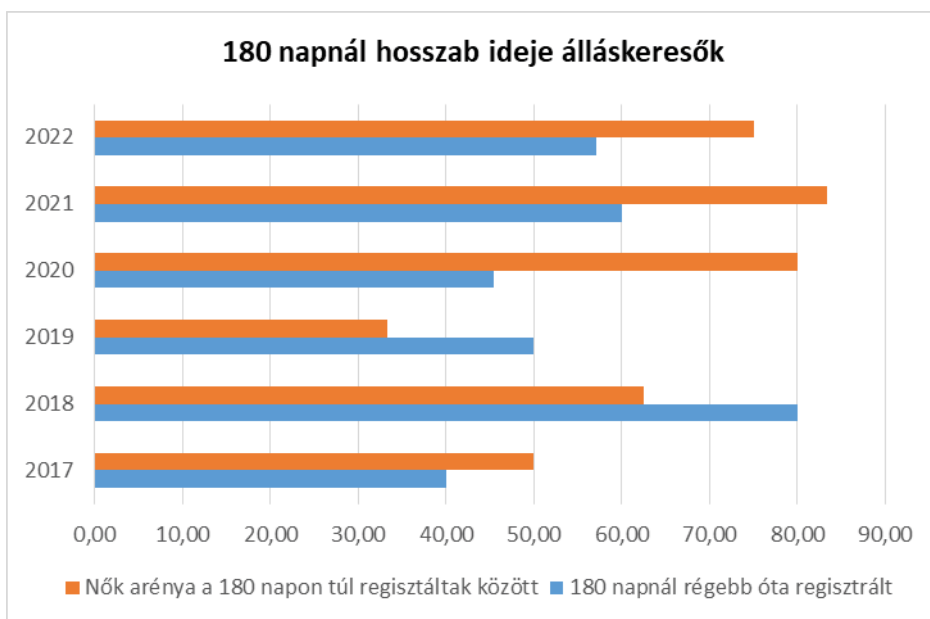
Fenti táblázat adatait elemezve megállapíthatjuk, hogy a regisztrált munkanélküliek korcsoportjai közül a 26-40 év közötti és az 56 év feletti korosztály van a legnehezebb helyzetben. Ezt követi a 45-49 év közötti és minimális különbséggel a 50-54 év közötti korosztály.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	40,00	50,00
2018	80,00	62,50
2019	50,00	33,33
2020	45,45	80,00
2021	60,00	83,33
2022	57,14	75,00

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

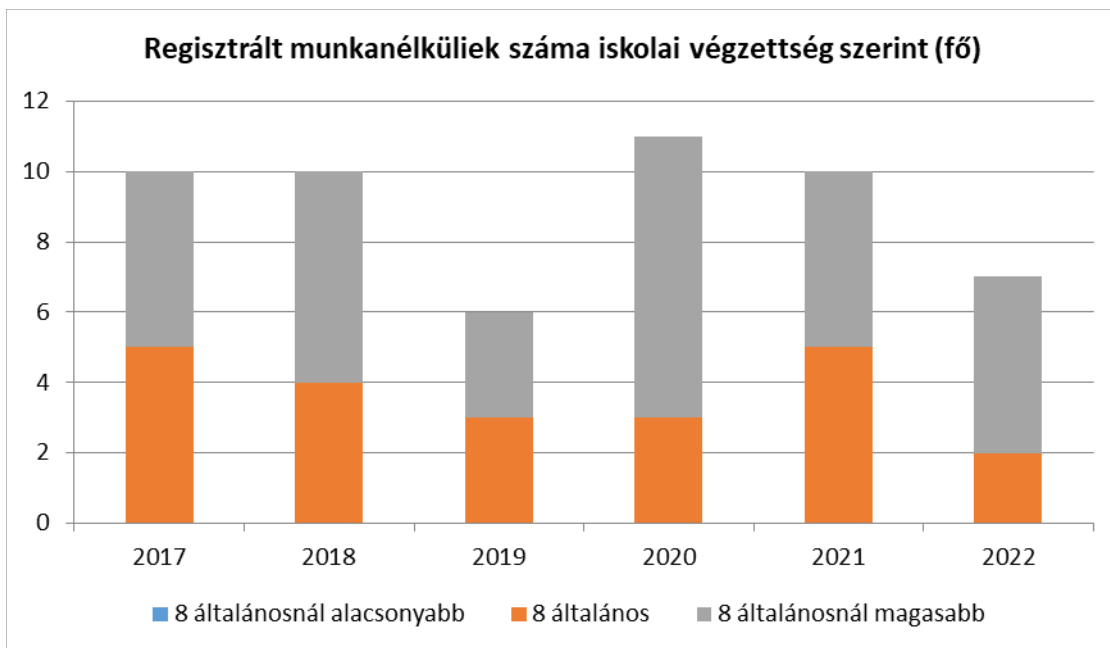

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek /nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	10	0	0,00%	5	50,00%	5	50,00%
2018	10	0	0,00%	4	40,00%	6	60,00%
2019	6	0	0,00%	3	50,00%	3	50,00%
2020	11	0	0,00%	3	27,27%	8	72,73%
2021	10	0	0,00%	5	50,00%	5	50,00%
2022	7	0	0,00%	2	28,57%	5	71,43%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

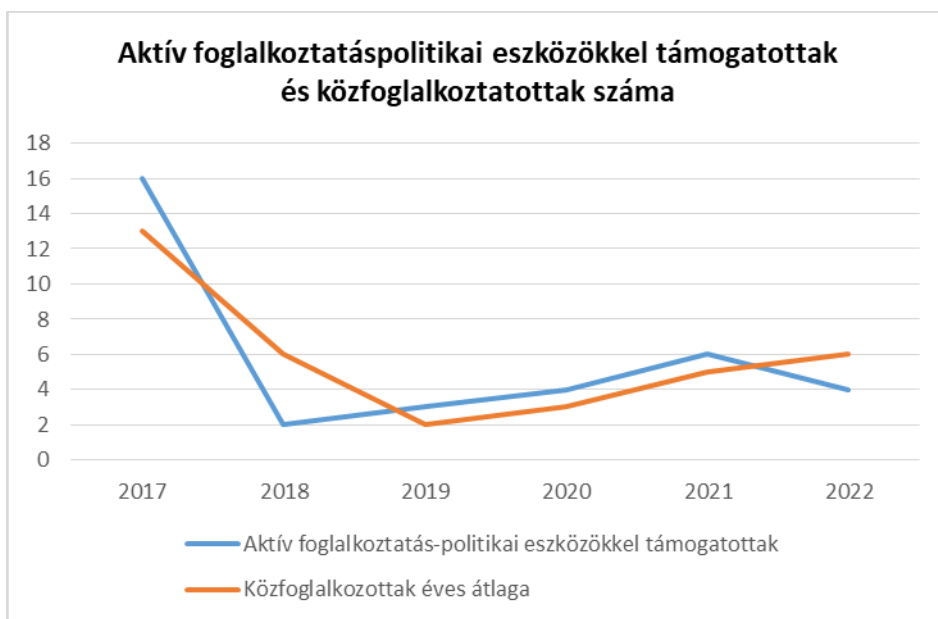
A táblázat adatait figyelembe véve megállapítható, hogy a nyilvántartott álláskereső nagyobb hányada 8 általánosnál magasabb iskolai végzettségű, ami abból is adódik, hogy egyre többen a 8 általánosnál magasabb végzettséget szereznek.

Mezőhék településen nincs lehetőség általános és középfokú iskola felnőttképzésre.

c) közfoglalkoztatás

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2017	16	13
2018	2	6
2019	3	2
2020	4	3
2021	6	5
2022	4	6

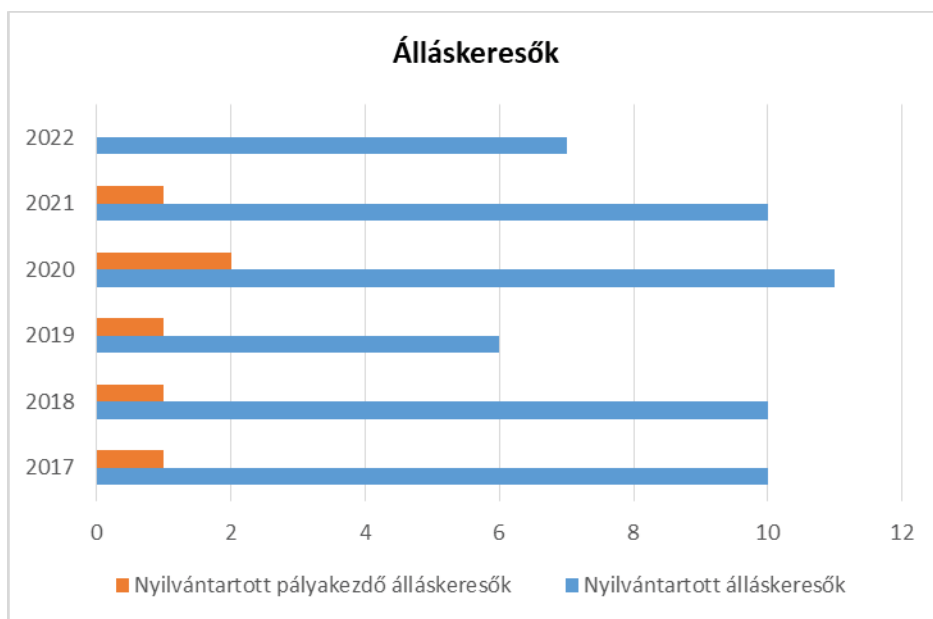
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2017	10	1
2018	10	1
2019	6	1
2020	11	2
2021	10	1
2022	7	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A közfoglalkoztatás rendszere 2011. évtől kezdődően átalakult. Elsődleges cél hogy minél több munkára képes és kész aktív korú szociálisan rászoruló ember számára biztosítson munkalehetőséget. Megszűnt a közmunkaprogram, a közcélú munka, valamint a közhasznú munkavégzés és helyükbe az egységes közfoglalkoztatás lépett.

Közfoglalkoztatók körét, a közfoglalkoztatásban ellátható feladatokat külön jogszabály határozza meg. Közfoglalkoztatás típusai: hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás, országos közfoglalkoztatás, kistérségi startmunka mintaprogram.

A közfoglalkoztatás fontos feladata, hogy visszavezesse a munka világába azokat az álláskeresőket, akik az elsődleges munkaerő-piacon nem jutnak munkalehetőséghez. A közfoglalkoztatottaknak lehetőségük van a közfoglalkoztatási jogviszonyukat szüneteltetni abban az esetben, ha a versenyszférában el tudnak helyezkedni rövidebb időre.

Az önkormányzat hosszabb idejű közfoglalkoztatás keretében ad munkát azoknak, akik nem tudnak elhelyezkedni az elsődleges munkaerőpiacon. A közfoglalkoztatás a pályázati lehetőségek kihasználásával biztosítható. A közfoglalkoztatásban visszatérően ugyanazok az egyének vesznek részt, ami azt mutatja, hogy az elsődleges munkaerő piacon nem is kívánnak elhelyezkedni, mert nem vállalják az utazást, nem tűrik a kötöttebb munkavégzést, illetve a gyermekek (különösen betegség miatt adódó) elhelyezésének problémái miatt nem tudnak munkát vállalni.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Mezőhéken a potenciális munkalehetőségek száma jónak mondható. A vállalkozások, termelő egységek helyi lakosokkal nem tudják feltölteni a munkaerő szükségletüket, ugyanakkor még is van

munkanélküli a településen. Ennek oka, hogy nem minden esetben egyezik a munkaadó által elvárt képzettségi szint, vagy a munkakörülmények nem felelnek meg a munkanélküliként munkát keresők részére.

A környező nagyobb városok munkahelyeire a közlekedés nem minden esetben igazodik a munkakezdéshez. A személyautóval rendelkezők tudnak inkább élni az ilyen lehetőségekkel. A tartósan munkanélküliek esetében megfigyelhető, hogy nehezen mozdulnak ki a község területéről. A mezőgazdasági vállalkozások időszakosan adnak munkalehetőséget, amit a segély mellett szeretnek igénybe venni a munkanélküliek.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Képzések a környező városokban indulnak csak. A törvény alapján jelenleg 25 év alatti fiatalok közfoglalkoztatása nem lehetséges. Ez hátrány a település és a fiatalok részére is.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A településen felnőttképzés nem folyik. A közfoglalkoztatás keretében sincs esély a helyben történő képzés megszervezésére. A felnőttképzésben potenciálisan részt venni kívánók esetében nagy probléma a közfoglalkoztatásban való részvétel miatti automatikus kizáródás a Munkaügyi Központok által szervezett képzési lehetőségekből. Fontos lenne a központi képzési rendszer megváltoztatása.

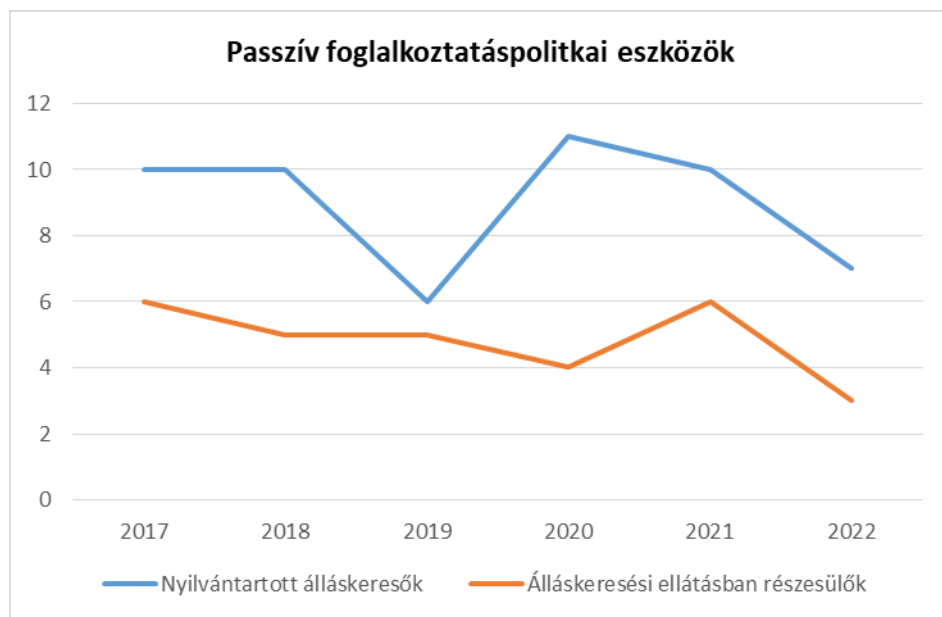
g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A községben romák nem élnek. Az elsődleges munkaerő piacon munkát nem találók megélhetésének segítésére közfoglalkoztatást szervez az önkormányzat.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	10	4,67%	6	60,00%
2018	10	4,69%	5	50,00%
2019	6	2,73%	5	83,33%
2020	11	5,37%	4	36,36%
2021	10	4,63%	6	60,00%
2022	7	3,26%	3	42,86%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

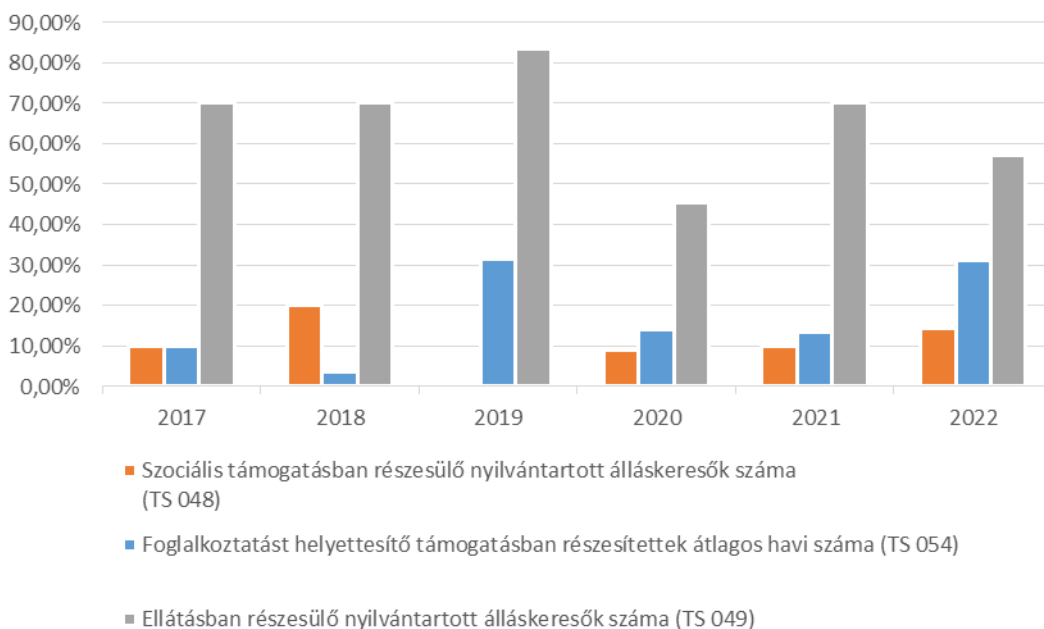

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	1	10,00%	1	10,00%	7	70,00%
2018	2	20,00%	0	3,60%	7	70,00%
2019	0	0,00%	2	31,50%	5	83,33%
2020	1	9,09%	2	14,09%	5	45,45%
2021	1	10,00%	1	13,30%	7	70,00%
2022	1	14,29%	2	31,00%	4	57,14%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Passzív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma a 15-64 év közötti népesség arányában II. (%)

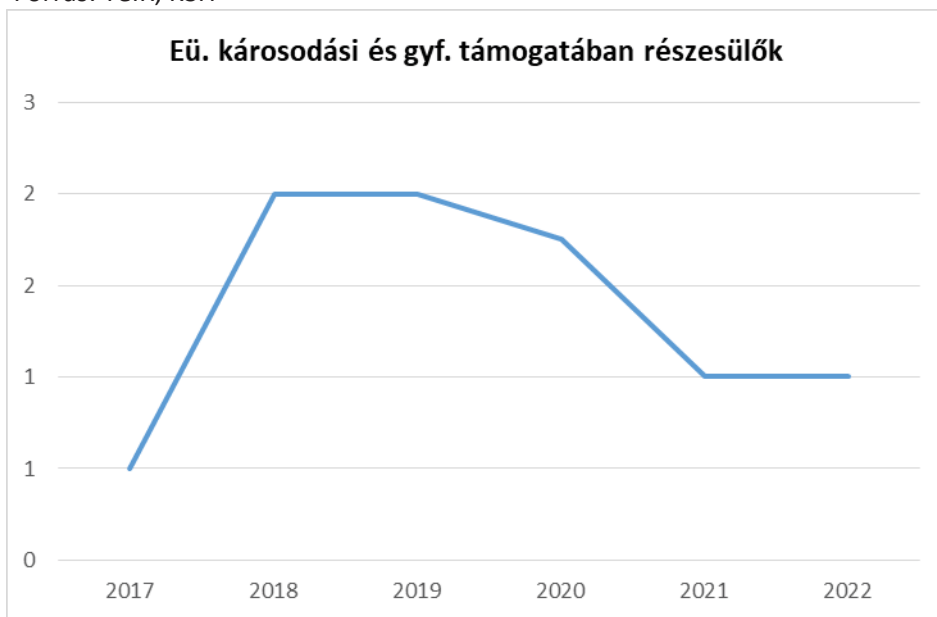
A szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény alapján a jövedelmi és vagyoni helyzet pontban rögzített ellátásokra jogosultak a jogszabályban foglalt megfelelő személyek. Az ellátások megállapítására a járási hivatalok, a kormányhivatalok, a települési önkormányzat képviselő-testülete jogosult. A szociális ellátásokról Mezőhék Község Önkormányzata Képviselő-testületének önkormányzati rendelete rendelkezik, amely tartalmazza az 1993. évi III. törvényben foglalt kötelező tartalmi elemeket, mind a települési támogatás, mind a rendkívüli települési támogatás vonatkozásában.

Az aktív korúak ellátásának körében a jelenleg hatályos jogi szabályozás szerint foglalkoztatást helyettesítő támogatás megállapítására van lehetőség a Járási Hivatalon keresztül. A foglalkoztatást helyettesítő támogatást évente felül kell vizsgálni.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2017	1
2018	2
2019	2
2020	2
2021	1
2022	1

Forrás: TeIR, KSH

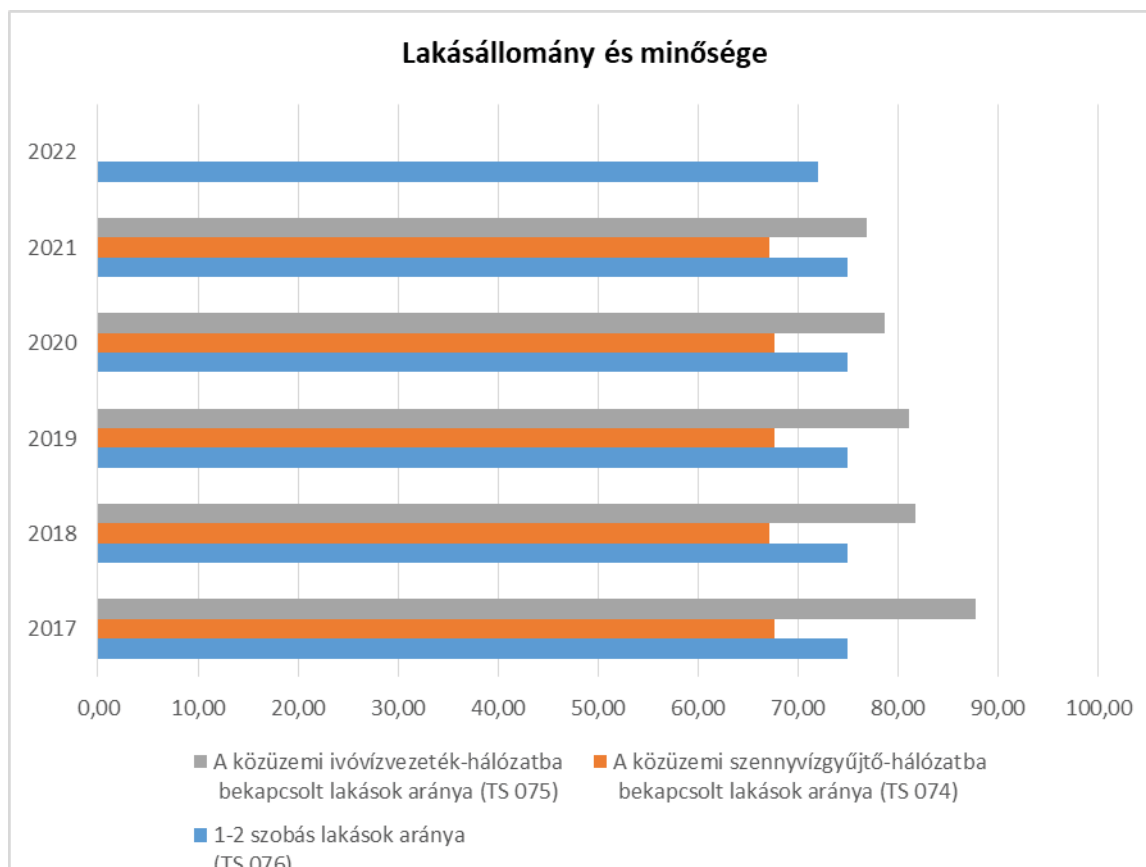
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2017	164	0	0,00	75,00	67,68	87,80
2018	164	0	0,00	75,00	67,07	81,71
2019	164	0	0,00	75,00	67,68	81,10
2020	164	0	0,00	75,00	67,68	78,66
2021	164	0	0,00	75,00	67,07	76,83
2022	168	0	0,00	72,02	0,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány, szociális lakhatás

Mezőhék Község Önkormányzata 2 db összkomfortos szociális bérlakással rendelkezik, amelyekben évek óta ugyanazok a személyek laknak, bár az ideiglenes lakhatás biztosítását szolgálnák.

b) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

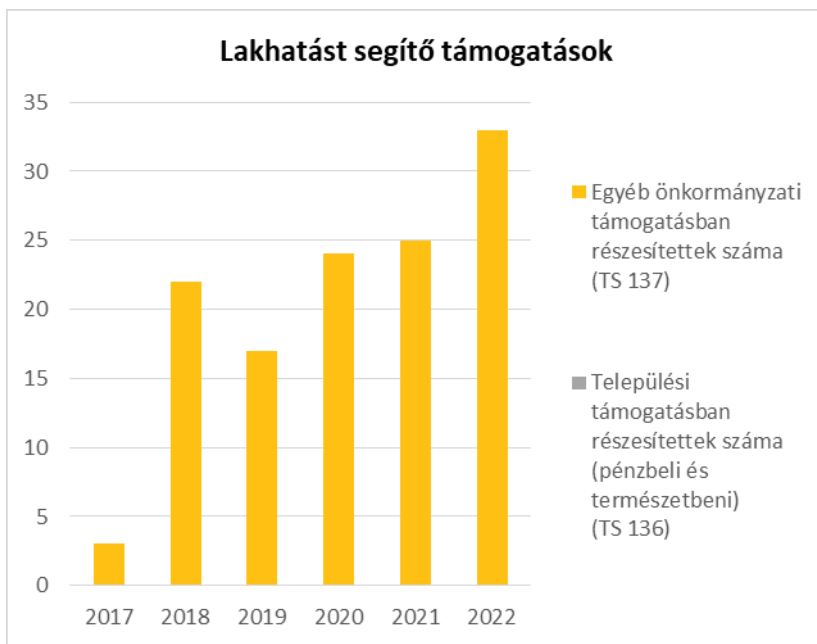
A településen ilyenek nincsenek.

c) lakhatást segítő támogatás

Mezőhék Község Önkormányzata lakásfenntartási támogatással segíti a lakhatást, de ezt évek óta egy fő veszi igénybe.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2017	n.a.	3
2018	n.a.	22
2019	n.a.	17
2020	n.a.	24
2021	n.a.	25
2022	n.a.	33

Forrás: TeIR, KSH Tstar

d) eladósodottság

Pontos adataink nincsenek, de jelentős az eladósodottság a községben. Ezt jelzi a hetente megjelenő „Provident” hitelt beszedő képviselője. Az önkormányzat kamatmentes szociális kölcsönrel próbál segíteni az időszakosan bajbajutottaknak. Ennek ellenére évente néhány alkalommal a közszolgáltatás kikapcsolásra kerül, amelyet nagy nehézségek árán sikerül visszakapcsoltatni. A vezetékes gázt többen nem is köttették vissza. Adósságrendezési szolgáltatás nincs a településen.

e) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Mezőhék község lakosainak 22 %-a, 79 fő él két külterületi tanyasor és szórtan elhelyezkedő tanyákon. A tanyasorokon villanyárammal ellátott, a tanyák nagy része is villamosított. Vezetékes vízellátás nincs a külterületen. Mezőhék Község Önkormányzata 2007-től falugondnoki szolgálatot tart fenn, ami a külterületi lakosok kenyérrel, élelmiszerral történő ellátását, az orvosi ellátás igénybevételéhez, közösségi eseményekre a belterületre történő bejutást biztosítja többek között. A közösségi közlekedést szolgáló autóbusz járatok egy része ezekről a külterületi részekről is elérhető. A közlekedést, különösen a szakorvosi ellátások igénybevételéhez a falugondnoki kisbusz segíti nem csak a külterületen élők részére.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

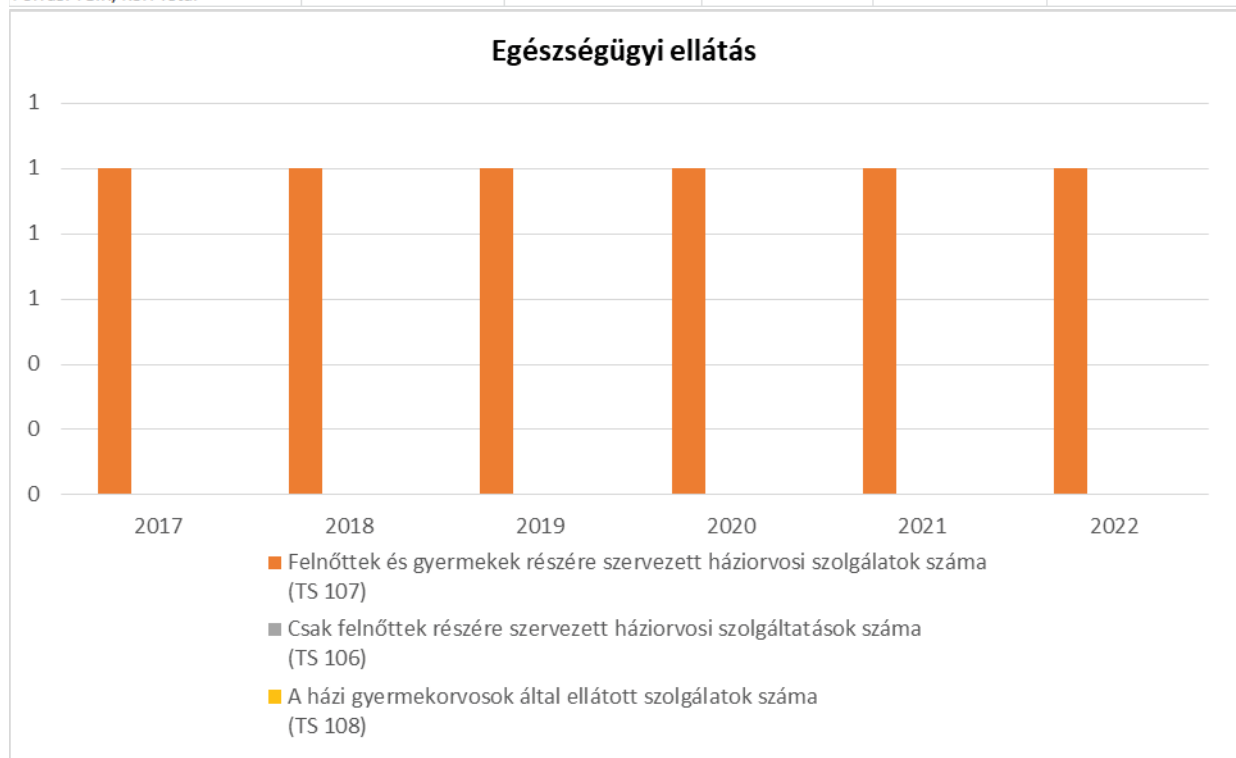
A településen kimondott szegregátum nem található. A külterületi részen található két tanyasor és a tanyákon élők az elhelyezkedés miatt nehezebben jutnak hozzá bizonyos szolgáltatásokhoz. Ezt próbálja megoldani a falugondnoki szolgálat. hetente három alkalommal kenyeret, élelmiszert viszünk az igénylők részére. A tanyasorok kövesúton megközelíthetők. Inkább idősebb korosztály lakik a külterületi részen. A tanyasi életet választó fiatalok modern technikával szerelik fel tanyájukat.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2017	1	0	0	0	14	10,46
2018	1	0	0	0	16	9,83
2019	1	0	0	0	14	4,02
2020	1	0	0	0	15	6,06
2021	1	0	0	0	15	6,41
2022	1	0	0	0	12	4,83

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény 5 §-a előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziiorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó háziiorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi ügyeleti ellátásról és
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Mezőhék községben háziiorvosi ellátás működik állandó helyettesítő orvossal. A védőnő hetente egy alkalommal jön a településre. Az éjszakai, hétvégi orvosi ügyelet központilag (OMSZ) biztosítja 2023. szeptemberétől. A szakorvosi ellátásokat a szomszédos Mezőtúron illetve a vármegyeközpont Szolnokon érhető el a lakosság számára. A falugondnoki szolgálat biztosítja a külterületi lakosok bejutását a háziiorvoshoz. A szakorvosi ellátásokra való eljutáshoz a belterületi lakosok is többször igénybe veszik a falugondnoki járművet.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A prevenció és szűrőprogramok elérését falugondnoki járművel, valamint szűrőprogramok településre hozásával segítjük. A tüdőszűrést a szomszédos településekre történő szállítás megszervezésével biztosítjuk.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Ezek az ellátások a környező városokban, Mezőtúr, Szolnok érhetőek el.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A Berettyó-Körös Többcélú Társulás által üzemeltetett mesterszállási főzőkonyha biztosítja az óvoda és a szociális étkezők étkeztetését. Az ételek az előírásoknak megfelelő cukor és só tartalommal rendelkeznek. Lehetőség van munkahelyi étkezés igénybevételére is.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Az önkormányzat biztosítja a termet a Művelődési házban az önszerveződő csoport részére, amennyibe erre igény van. A nagy futballpálya évek óta kihasználatlan. A közterületeken focizhatnak, a játszótéren mozoghatnak a gyerekek. Sportnapok szervezésével ösztönöz mozgásra az önkormányzat.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szociális törvényben meghatározott kötelező alapellátási formákat / szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, gyermekjóléti szolgálat / A Berettyó-Körös Többcélú Társulás Szociális Szolgáltató Központja által biztosítja az önkormányzat Mezőhék lakosai részére. A falugondnoki szolgálat is nagyban segíti a szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A fentiekkel kapcsolatban nincs adat.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Az önkormányzat a támogatások megítélésekor fokozott figyelmet fordít a hátrányos helyzet megállapítására. Nyári gyermekétkeztetésben a gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak jogszabályi változás és a normatív támogatás hiányában csak a HH, HHH teljes létszáma részesülhet 44-54 napon keresztül.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

Mezőhéken a közösségi élet fő színtere a 2021-ben felújított Művelődési ház és a régi iskola épületében található Könyvtár. Itt kerülnek megrendezésre a fedett, zárt teret igénylő programok, a sportoló csoportnak is a nagyterem ad helyszínt, ha ezt igénylik. A művelődési ház terasza a szabadtéri rendezvények színpadául is szolgál a felújítás óta. A hátsó udvarán 2012-ben rendezvénytér került kialakításra, ahol kemence is található. A kisebb szabadtéri rendezvényeket itt tartjuk. 2017-ben Táncsics Emlékpark került kialakításra, melynek környezetében is van lehetőség szabadtéri program lebonyolítására. Szívesen veszik igénybe a Művelődési ház termeit az évzáró rendezvényeikhez a vállalkozások. A könyvtár is kedvelt közösségi helyszín, több gyermekprogram került megrendezésre, itt tartja összejöveteleit a nyugdíjas klub,

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Etnikum nem él a településen. Időszakosan a nagy számban megjelenő mezőgazdasági idénymunkások okoznak gondot, konfliktust az itt élőkkel és egymás között

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Mezőhék községben a vállalkozások egy része hozzájárul a falunap megrendezéséhez. A különböző rendezvényeken kisebb-nagyobb megvendégelés szokott lenni a résztvevők részére. A

sütemények elkészítésében sokat segítenek a egyes lakosok és önkormányzati dolgozók. Korábban a Magyar Vöröskereszt ruhaadományai is jellemzőek voltak. Az önkormányzat által szervezett rendezvények előkészítésében és lebonyolításában sok önkéntes munkát végeznek az önkormányzat dolgozói. Évente tavasszal faluszépítő napot rendezünk, ahol a község lakossága segít, bár egyre kevesebb a résztvevők száma. Virágágyások egy részének gondozását „örökbefogadással” tudjuk megoldani. Korábban a nyugdíjas klub tagjai is aktívan segítettek, de ma már az életkoruk miatt nem tudják vállalni.

Használt ruha kedvezményes vására és osztása is szokott lenni a településen.

A korábban pályázati pénzből általános iskolai, közép- és felsőoktatásban résztvevők részére szervezett ösztöndíjrendszer jelenleg nincs, pályázat esetén nyitott az önkormányzat a folytatásra. A Bursa Hungarica ösztöndíjhoz csatlakozott az önkormányzat, havi 5000.- Ft/hó támogatással segítünk jelenleg 2 fő hallgatót.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Mezőhéken romák nem élnek roma nemzetiségi önkormányzat nem működik.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
alacsony iskolai végzettség	képzések indítása, szervezése
külterület infrastruktúrája	a külterület infrastruktúrájának fejlesztése
általános tájékozatlanság	tájékoztató előadások szervezése jogokról, lehetőségekről

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

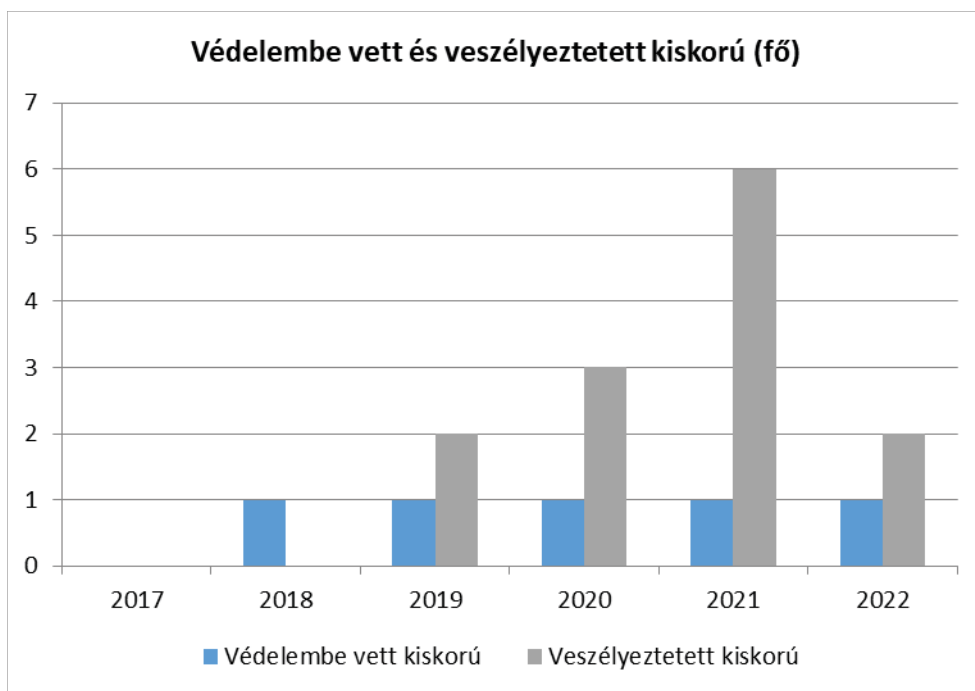
Az Országgyűlés elfogadta a Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről szóló 1991. évi LXIV. törvényt majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	164	167	331	49,55%	50,45%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			8	2,42%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	23	23	46	6,95%	6,95%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	3	5	8	0,91%	1,51%
Forrás: TeIR, KSH Tstar					

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2017	0	0
2018	1	0
2019	1	2
2020	1	3
2021	1	6
2022	1	2
Forrás: TeIR, KSH Tstar		

A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családot a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít. A helyi rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja.

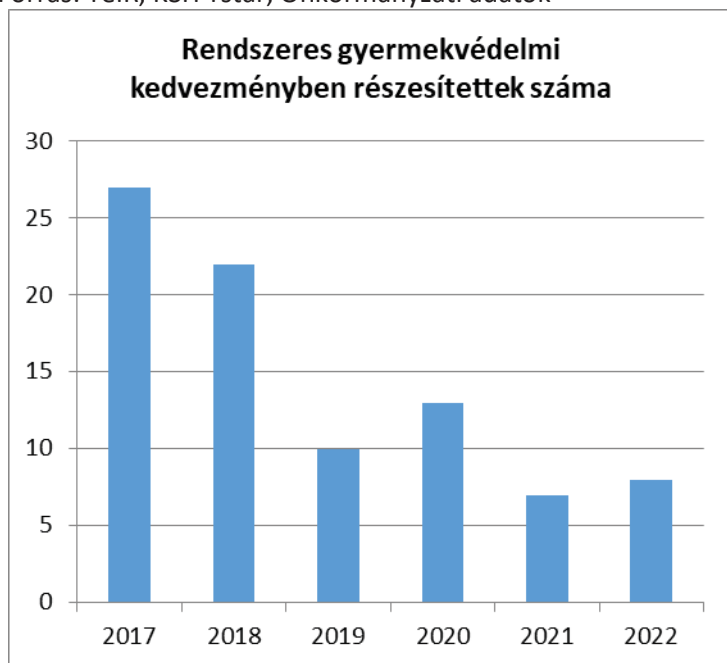
A gyermekszegénység csökkentése átfogó, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket igényel. Az egyes részterületeken a foglalkoztatás, az oktatás, a lakásügy, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghozni, amelyek a gyermek megszületésének pillanatától segítenek az esélyek javításában. A szegénységben vagy szegénység kockázatával élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek. A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében figyelhető meg.

Mezőhéken a jelzőrendszer jól működik, jó az együttműködés a szakemberekkel (családgyógyász, védőnő). A gyermekek veszélyeztetettségének korai felismerése révén a szülők időben kaphatnak segítséget a gyermekek nevelésében jelentkező problémáik megoldásához. Ha az alapellátás önkéntes igénybevételével a problémákat nem sikerül megszüntetni, a gyámhatóság kezdeményezi a gyermekek védelembe vételét. Ebben az esetben a kirendelt családgyógyász gondozási-nevelési tervet készít melynek intézkedéseit a szülő, fiataalkorú köteles betartani.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2017	27
2018	22
2019	10
2020	13
2021	7
2022	8

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult:

- a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének („a bölcsődés, az óvodás, az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek után az intézményi térítési díj 100 %-át kedvezményként kell biztosítani”),
- 2016. január 01. napjától ingyenes szünidei étkeztetést kell biztosítani a települési önkormányzatoknak a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére,
- pénzbeli támogatás,

- külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

2022. évre a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma jelentősen lecsökkent a 2017. évi létszámhoz viszonyítottn. Ez mutatja azt, hogy a családok egy főre jutó jövedelme emelkedett, amihez hozzájárult a foglalkoztatás növekedése. Ugyanakkor tudjuk, hogy a kedvezmény megállapításához szükséges jövedelemhatár nem arányosan emelkedett a megélhetéshez szükséges jövedelmekhez, így néhány család a kedvezmény elmaradása miatt rosszabb körülményeket kénytelen elviselni. A rendszer nem ösztönöz a munkavállalásra, mert sokszor a munkavállalásból eredő jövedelemnövekedés nem kompenzálja a gyermekétkeztetésben elmaradó kedvezmény hiányát.

Pénzbeli ellátás:

A Gyvt. 20/A. §-a értelmében, a települési önkormányzat jegyzője annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága

a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,

b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel,

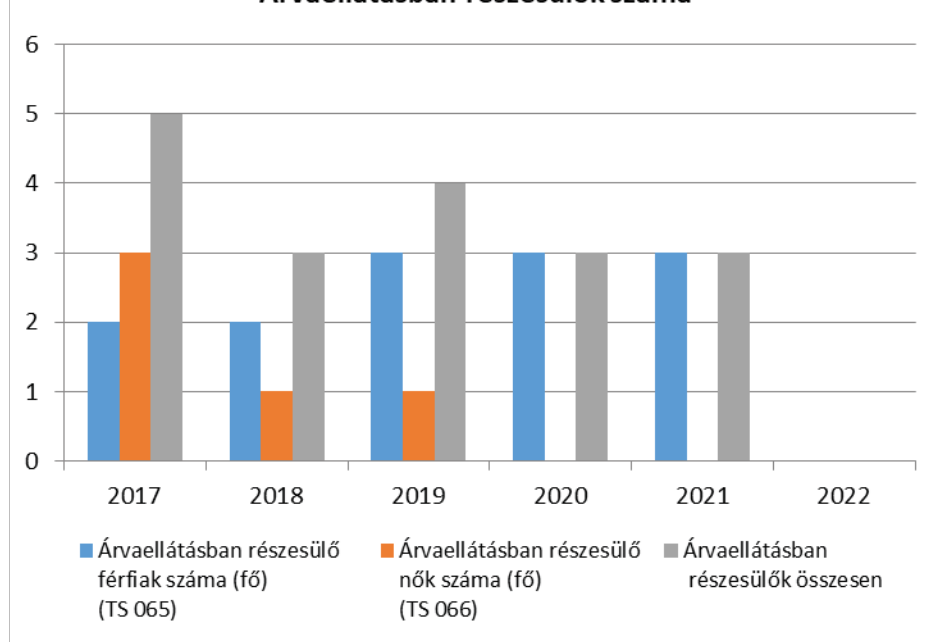
pénzbeli támogatást nyújt, a csak rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek részére 6.000,- Ft/gyermek, a hátrányos illetve halmozottan hátrányos gyermekek részére 6.500,- Ft/gyermek összegben .

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás

Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2017	2	3	5
2018	2	1	3
2019	3	1	4
2020	3	0	3
2021	3	0	3
2022	0	0	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Árvaeállításban részesülők száma

c) ingyenes szünidei gyermekétkeztetés

2016. január 01-től a gyermekvédelmi törvény módosításával bevezették az ingyenes szünidei gyermekétkeztetést a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos gyermekek számára. Ezzel egy időben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek étkeztetése megszűnt.

d) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Községünkben magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek a népesség-nyilvántartás adatbázisában még nem szerepelnek. 2022-ben egy holland család – 2 fő kiskorú gyermekkel - költözött településünkre.

4.2 Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Nincs szegregátum a településen.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Az egészségügyi szolgáltatók közül a védőnői szolgálat szerepét szükséges kiemelni, amelynek a szakmai jogszabályokban előírt speciális feladatai egyrészt a várandós anyák, másrészt a 0-18 éves korú gyermekek és családjuk gondozása, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése, valamint a családgondozás. Elsősorban szociális és kisebb mértékben egészségügyi tájékoztatást, tanácsadást és segítségnyújtást kell adnia. A közoktatási intézmény egészségügyi tevékenység keretében a védőnő a következő feladatokat végzi el:

Alapszűrések végzése a vonatkozó módszertani irányelv szerint: testi fejlődés (súly, hossz, mellkőrfogat), pszichomotoros, mentális, szociális fejlődés, érzékszervek működése (látásélesség, színlátás, hallás), BCG-heg ellenőrzése, mozgásszervek szűrése (lúdtalp, gerincelváltozások), golyvaszűrés, vérnyomásmérés. A gyermekek, tanulók személyi higiénéjének ellenőrzése, testi, szellemi fejlődésük ellenőrzése, regisztrálása.

Községünkben a gyermekek egészségügyi szűrése biztosított, részben a védőnői hálózaton keresztül, részben az intézményhálózaton keresztül. Az óvodában zajló szűrőprogramok rendszeresek, amelyeket korrekt tanácsadás egészít ki.

A védőnő családlátogatásai során a várandós kismamáknak, gyermekes anyukáknak nyújtanak segítséget. Nagyon sokszor elég egy megerősítő beszélgetés ahhoz, hogy problémájukkal orvoshoz forduljanak.

2023. július 1-től a védőnői szolgálat irányítása a Vármegyei Kórházhoz került át. Mezőhéken ez nem jelentett jelentős változást, továbbra is egy védőnő látja el a feladatot. Hetente egy alkalommal látogat a településre.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Gyermekorvosi a településen nincs. A gyermekek egészségügyi ellátását a házi orvos végzi. Sok szülő a szomszédos Mezőtúr és Martfű városokban praktizáló gyermekorvoshoz hordja gyermekét.. A gyermekorvos által ellátott esetekről nincs adatunk.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Mezőhéken egy óvoda működik. Az óvodai férőhelyek száma: 15, csoportok száma: 1. Jelenleg 11 gyermek van beiratkozva.

Bölcsőde és családi napközi nincs a településen, de az óvodába 2,5 éves kortól fogadják a gyermekeket.

d) gyermekjóléti alapellátás

Az önkormányzat kötelező feladatainak sorába tartozik a gyermekvédelem helyi ellátórendszerének kiépítése és működtetése. A gyermekvédelmi rendszer egyik meghatározó eleme a gyermekjóléti alapellátás, mely hatékony működése esetén kiemelten szolgálja a prevenciót, elősegítve ezzel az 1997. évi XXXI. törvény (gyermekvédelmi törvény) alapelveinek és céljainak megvalósulását.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. (1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról)

A gyermekjóléti szolgáltatást ellátások teljesítésével, ellátások közvetítésével, és szervező tevékenységgel, vagyis családgondozással, szolgáltatással és programokkal kell biztosítani, melyet úgy kell megszervezni, hogy az szükség esetén kiterjedjen a településen élő valamennyi gyermekre.

A gyermekjóléti szolgáltatás a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátás.

Az alapellátásnak hozzá kell járulnia

- a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének,
- a családban történő nevelkedésének elősegítéséhez,
- a veszélyeztetettség megelőzéséhez,

- a kialakult veszélyeztettség megszüntetéséhez,
- a gyermek családból történő kiemelésének megelőzéséhez.
- a családjából kiemelt gyermek visszahelyezésének elősegítését ill. a utógondozását.

Az alapellátás célja, hogy a gyermek és családja lakóhelyén kapja meg azt a támogatást és segítséget, amely a gyermekek jólétéhez szükséges.

A gyermekvédelem rendszerén belül a gyermekjóléti szolgáltatás a gyermekjóléti alapellátások közé tartozik. Biztosítására a települési önkormányzat köteles, a gyermekjóléti szolgálat útján. A szolgáltatás tartalma nem csak a veszélyeztetett gyermekekre irányul, hanem minden családra illetve a kockázati csoportokra is a prevenció keretében.

Mezőhék Község Önkormányzata a Berettyó-Körös Többcélú Társulás Szociális Szolgáltató Központ, Mezőtúr székhelyű két szakmai csoportban működő intézmény társult tagjaként látja el a gyermekjóléti feladatokat.

A védelemben vett és alapellátás keretében gondozott gyermekek veszélyeztettségének oka elsősorban az iskolai tankötelezettség elmulasztása, illetve hiányos teljesítése, magatartási, beilleszkedési zavarok és az ezzel szorosan összefüggő szülői elhanyagolás.

Még mindig az anyagi-megélhetési-, lakhatással összefüggő problémák fordulnak elő a leggyakrabban. Szembetűnőek azok a kedvezőtlen társadalmi, gazdasági, politikai változások, az elszegényedés folyamata, melyek közvetlenül a családokat érintik. A kezelt problémátípusok összetetten jelentkeznek, mindegyik problémátípus fokozza a család működési zavarait. Gyakori probléma a családoknál a nem kellően következetes nevelési eszközök alkalmazása és a szülői elhanyagolás, amelynek következménye lehet a beilleszkedési nehézség, magatartászavar, teljesítményzavar.

Továbbra is probléma a gyermekek iskolai viselkedése, magatartása. Nemcsak az óráközi szünetekben, a tanítási órákon és az iskolán kívül is egyre nagyobb problémát jelent a pedagógusok számára a gyermekek viselkedése, ami már sajnos egyre kisebb életkorban jelentkezik.

A kialakuló családi erőszak vesztese mindig a legsérülékenyebb családtag, legtöbbször a gyermek. Kiemelt figyelmet kell fordítani az iskolakerülő csavargó gyermekek viselkedése mögött meghúzódó okok feltárására, mert könnyen válhatnak maguk is bűnelkövetővé.

Gondozási tevékenység hatékonyságát növeli a pszichológus pszichológiai tanácsadással. A szolgáltatást egyre többen veszik igénybe, mivel a környezeti, szociális helyzet egyre több pszichés megbetegedést generál, így többen és többen igényelnek pszichológusi segítséget. Leggyakrabban

előforduló problémák: viselkedési zavarok, tanulási problémák, krízishelyzet, kezdődő neurózisok életvezetési problémák, személyiségzavarok.

Az információ, tanácsadás, ügyintézés, segítő beszélgetések nagy száma alapján is elmondható, hogy kliensek iskolai végzettsége, mikro-társadalomban elfoglalt helye (izolációs hatások) miatt nagyfokú segítségre szorulnak, és hosszú gondozási folyamatnak kell eltelnie ahhoz, hogy egyáltalán a kliens alapvető szükségleteihez hozzájusson. Ezzel magyarázható az a tény is, hogy gondozási eseteink nagy számban hosszabb lefolyásúak, mert a gyermekek veszélyeztetési tényezői tartósan állnak fent (pl. szülői elhanyagolás, gyermekintézménybe beilleszkedési nehézség, anyagi, megélhetési, lakhatással összefüggő problémák stb.).

Fontos feladat a szociális válsághelyzetben lévő várandós anyák segítése, tanácsadása. Ezen a területen elsősorban a Védőnői Szolgálatra lehet számítani, akik leghamarabb találkoznak a családdal a várandós anya és a csecsemő gondozása során. Szorosan kapcsolódnak az egészségügyhöz, de az egészségmegőrzése, illetve egészségkárosodás megelőzése kapcsán a gyermekvédelem is döntő szerepet játszik a tevékenységükben. Jellemző problémátípusok a gyermeknevelési kompetencia hiányosságai, lakhatási, megélhetési problémák olykor az örökbeadási szándék erősítése, hivatalos ügyek intézésének segítése (hivatalos kérelmek benyújtásának segítése) is.

A gyermekjóléti szolgáltatás keretében programok szervezése is történik, melyeket úgy szerveznek, hogy a település valamennyi gyermekére kiterjedjen.

e) gyermekvédelem

A gyermekvédelem egyike azon közfeladatoknak, melyek ellátásáról a társadalom nem mondhat le. Egy olyan társadalomban, ahol még alakulóban van az új értékrend, ahol a család - mint a társadalom legkisebb közössége - megítélése változik, ahol mélyül a szegénység, ahol a munkanélküliség nem mérséklődik, ahol a társadalmi hátrányok újratermelődése zajlik, ott a legnagyobb vesztesek a gyermekek lehetnek nem kellő odafigyelés mellett.

Egy jól működő gyermekvédelmi rendszernek a fentiekből adódóan kiemelt jelentősége van. Egy jó rendszer képes csökkenteni a gyermekek-fiatalok hátrányát, megszakítja a társadalmi újratermelődés láncolatát képzéssel, felzárkóztatással, egyéni gondozással, személyiségfejlesztéssel, a munka világába történő bevezetéssel, lakhatás támogatással és egyéb szolgáltatásokkal.

A gyermekvédelem területén fokozott figyelmet kell fordítani az iskolai hiányzásokra és a bűnelkövetésekre.

A rendőrkapitányság feladatainak végrehajtása során nagy súlyt fektet a gyermekvédelemre, elsősorban a bűnmegelőzésre. A megelőzési feladatok körébe sorol minden olyan intézkedést és

beavatkozást, melynek célja vagy eredménye a bűnözés mennyiségi csökkentése, az állampolgárok biztonságérzetének javítása, történjék az a bűnalkalmak csökkentésével, a bűnözést előidéző okok hatásának mérséklésével, vagy a sértetté-válás megelőzésével.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Krízishelyzetben a gyermekvédelmi jelzőrendszer szereplőjéhez lehet fordulni. Az iskolákban működő gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök sokat tudnak segíteni a hozzájuk fordulóknak. Elsődleges segítségük az azonnali jelzés a gyermekjóléti szolgálat felé. Érdemes lenne a diákok számára fenntartani egy „postaládát”, melybe üzenetet lehet hagyni a gyermekvédelmi felelősnek, hiszen nagyon sok gyermek nem meri nyíltan elmondani a problémáit. Nagyon fontos, és ez nemcsak a gyermekvédelmi felelősnek a kötelessége, hanem mindenkinek, aki gyerekekkel foglalkozik: Nem szabad a gyermek bizalmával visszaélni!

A segítség módjai: konzultáció, pszichológiai tanácsadás krízis tanácsadás, személyiségteszt kitöltése, csoportos foglalkozások, iskolai jelentés – konzultációs lehetőség. A városban a gyermekjóléti szolgálaton kívül, rendelkezésre áll pszichológiai tanácsadás illetve pszichopedagógusi tanácsadás melyet a Berettyó-Körös Többcélú Társulás Szociális Szolgáltató Központ Család-és Gyermekjóléti Központja biztosít.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A Család-és Gyermekjóléti Szolgálat minden évben szervez szabadidős programokat a gondozott, ellátásban lévő gyerekeknek. Szabadidős programok szervezése alatt, nem általános szabadidős, hanem a „családban jelentkező nevelési problémák és hiányosságok káros hatásainak enyhítését” célzó programokról van szó. Ilyenek például az iskolai szünetek idejére tervezett különböző kézműves - és sportfoglalkozások, amelyek megszervezésénél mindig cél a szabadidő hasznos eltöltése, szerepek, viselkedésmódok elsajátítása.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

Iskolai tanévben, a középiskolákban, általános iskolákban, biztosított a tanulók étkeztetése, valamint 2016. január 1. napjától ingyenes szünidei étkeztetést biztosít a települési önkormányzat a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára. Az óvodában egész évben lehetőség van a gyermekek étkeztetésére. Az óvodai étkeztetést a Mesterszállási Főzőkonyha látja el. A nyári szünetben pályázati forrásokból élelmiszeradományban részesülnek a rászoruló gyermekek. Hétvégi étkeztetés nem biztosított a gyermekek számára a településen.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Nincs tudomásunk hátrányos megkülönböztetésről.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

A Család-és Gyermekjóléti Szolgálat esetében a hátránykompenzáló szolgáltatások nagyban hozzájárulnak a hátrányos helyzetbe került gyermekek és szüleik szociális helyzetének javulásához, ami információnyújtásból, hivatalos ügyek intézésében való közreműködésből, tanácsadásból, közvetítésből, elhelyezési és felülvizsgálati tárgyalásokon való részvételből, szociális válsághelyzetben lévő várandós anyák gondozásából, családok átmeneti otthonából, átmeneti nevelésből és eseti gondozásból áll.

A családok számára jelentős kedvezmény, hogy a három vagy több gyermekesek, a tartósan beteg gyerekeket nevelők, a gyermeküket egyedül nevelők, valamint a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő gyermekek számára biztosított az ingyenes tankönyvellátás illetve étkezési, térítési díjukhoz 50% kedvezmény.

A Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjrendszer az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok felsőoktatásban való részvételét támogatja.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Fontos, hogy a gyermek minden életkorban megkapja a megfelelő fejlesztéseket annak érdekében, hogy továbblépéskor kudarcmentesen tudjon haladni, de legalábbis kevesebb kudarcnak legyen kitéve, kevesebb kudarcot éljen meg.

A nemzetközi és hazai kutatások igazolják, hogy az erőteljes társadalmi polarizációval egyidejűleg az iskolában is jelen vannak az esélykülönbségek. A tanulók iskolába hozott különbségeiből adódó esélyegyenlőtlenséget hivatott a nevelési-oktatási intézmény csökkenteni, viszont ezt a feladatot jelenleg meglehetősen hiányosan tudja teljesíteni.

A gyermekek szociokulturális háttere, otthoni körülményei igen meghatározóak képességeik kibontakozásában.

Igaz a gyermek fejlődése érdekében a család, saját szülei tudnak a legtöbbet tenni, de ez nem minden esetben történik meg. Így az intézmények egyik fő feladata a hátrányos helyzetű tanulók esélyeinek javítása.

Az integráltan oktatott hátrányos helyzetű tanulók fejlődése inkább garantált, mint az elkülönítetten oktatottaké és ez az integrálható sajátos nevelési igénnyel rendelkező diákokra éppúgy igaz.

A szocializálódást is sokkal jobban segíti az együttnevelés, mint a szegregáció.

Az integráció hosszú távon növelheti a tanulók esélyeit a munkaerő-piaci érvényesülésben és a sikeres felnőtté válásban.

Minden gyermek és tanuló számára hasznos és kifejezetten érdekes más társadalmi csoport életszokásait, hagyományait megismerni. A nevelési-oktatási intézmény feladata ennek lehetőségeit kihasználni.

Elsősorban nem a különbözőségek „lefárasztása” a cél, hanem az egyes tanulók hátrányainak csökkentése, az egyenlő esélyek biztosítása.

Elsődleges célunk hozzásegíteni a település bármely pontján élő lakosságot egy olyan minőségű, az egyén és közössége számára egyaránt értékes élethez, mely lehetővé teszi a társadalmi integrációt a perifériára szorult családok számára.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A Berettyó-Körös Többcélú Társulás Szociális Szolgáltató központja pszichológust is foglalkoztat, aki szükség esetén az óvodások részére is tart foglalkozást.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációk

Nem tapasztalható ilyen településünkön

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Mezőhéken már nem működik iskola. Nincs információnk az iskolai eredményességekről.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az óvodai nevelésben az SNI gyermekekkel gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus foglalkozik, a gyógyszeres kezelés mellett nyugodt, fejlődésüket szolgáló környezetben.

Hátránykompenzáló juttatások tekintettel a gyermekek és gyermekes családok szociális státuszára és az oktatási intézményekben történő részvétel céljából minden jogosult számára egyenlő feltételek mellett elérhető, a törvény által szabályozott keretek között. Évente 1-2 fő gyereknek szükséges

logopédiai ellátás. Az elmúlt években az önkormányzat a falugondnoki szolgálat kisbuszával szállította a gyerekeket Mezőtúrra a foglalkozásra. 2023. szeptemberétől helybe jön a logopédus.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	1	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	1	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	15	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	1	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6:30	16:30
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	15 nap	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	2	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	2	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	1	0
Kisegítő személyzet	0	0

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek
Pszichológus, gyógypedagógus, logopédus nem megfelelő száma	Szakemberek pótlása
Gyermekorvos hiánya	Gyermekorvosi ellátás megszervezése
Nyári gyermekfelügyelet hiánya	Nyári gyermekfelügyelet lehetősége

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

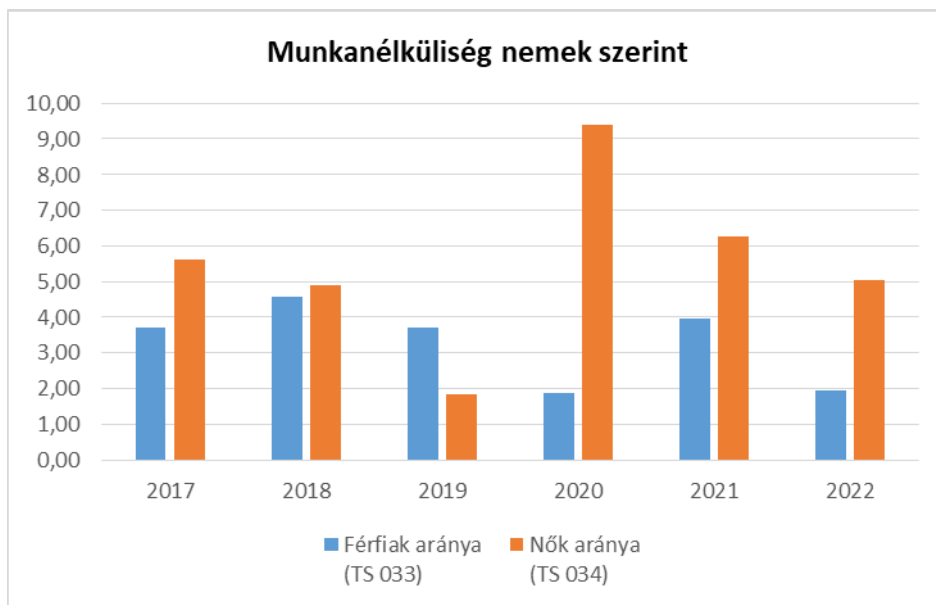
5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint
(a 3.2.1. táblával azonos)

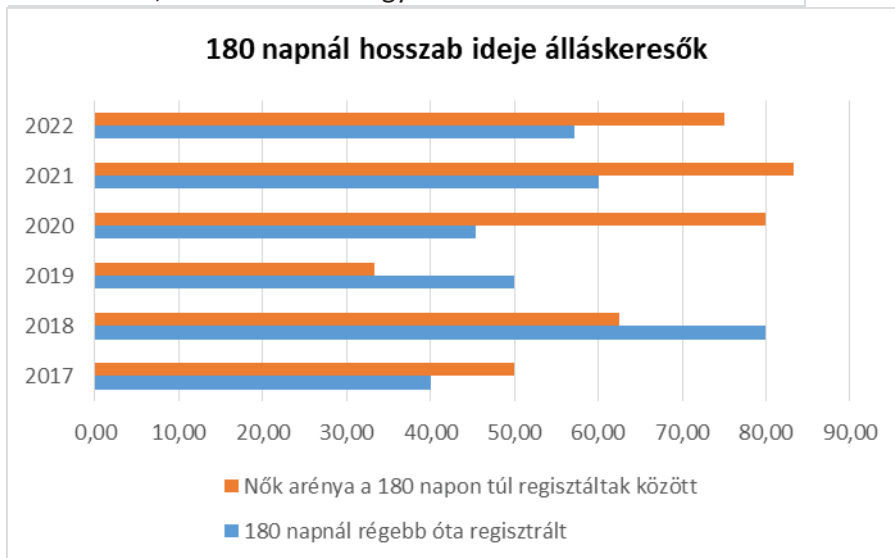
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2017	3,7	5,61	4,66%
2018	4,59	4,9	4,75%
2019	3,7	1,83	2,77%
2020	1,89	9,38	5,64%
2021	3,96	6,25	5,11%
2022	1,96	5,05	3,51%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	40	50
2018	80	62,5
2019	50	33,33
2020	45,45	80
2021	60	83,33
2022	57,14	75

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség. 2020-tól újra megnövekedett a nők munkanélküliségi rátája, ami valamennyi évben meghaladja a férfiaknál tapasztalható mutatót, de kismértékű csökkenést tapasztalunk.

Miután adatok csak a regisztrált munkanélküliekről állnak rendelkezésre, a foglalkoztatást ebből az adatból számítással kapjuk, nem biztos, hogy a valós adatot olvashatjuk a táblázatokból. Helyi vizsgálódás adatgyűjtés pontosítaná adatainkat. A közfoglalkoztatásban résztvevők száma is jelentősen csökkent, sokan elhelyezkedtek a közeli sertéstelepen, tyúktelepen, és Házi Piros Paprika Kft-nél.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A munkavállalók foglalkoztathatósági kompetenciáinak fejlesztése – azaz a lifelong learning programok fokozott figyelmet kell, hogy kapjanak. Az újrakezdők (GYED/GYES/GYET, ápolási díjasok illetve egyéb okok miatt a munkaerő-piacról időszakosan kiszorultak), az alacsony iskolázottságúak, elavult képzettségűek munkaerő-piaci alkalmasságának fejlesztése elengedhetetlen. Ez nemcsak szakképzést jelent.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Nem állnak rendelkezésre adatok.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A közösségi esélyegyenlőség akcióprogram céljai között szerepel a gazdasági és szociális szférában a nők és férfiak esélyegyenlőségének érvényesítése, valamint a munka és a családi élet összeegyeztetése mind a férfiak, mind a nők számára.

E célok megvalósulásához szükséges az a tudatformálás és szemléletváltás, amely ezen a területen is biztosítja az esélyegyenlőséget.

Tapasztalataink szerint a gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedési szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés lehetősége.

A gyermekek napközbeni ellátását életkorának megfelelően kell megszervezni ahhoz, hogy a nők munkaerő piaci és családi feladataikat össze tudják egyeztetni. Szükség van ehhez még családbarát, rugalmas munkaidő beosztást lehetővé tevő munkahelyekre.

Mezőhéken bölcsőde nem üzemel, de a 15 férőhelyes óvodában 2,5 éves kortól fogadják a gyermekeket. Helyhiány miatt nem került elutasításra gyermek. Az óvodában egy vegyes csoport működik. Családi napközi nincs a településen. Az óvoda nyitva tartása alkalmazkodik a munkahelyek munkakezdési időpontjához. Egyes munkahelyeken kedvezményes munkaidő beosztással dolgozhatnak a gyermekes női munkavállalók.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A ma már a Vármegyei Kórház által irányított védőnői hálózat működése Mezőhéken is a gyermek és az anya védelmét szolgálja. Továbbra is egy védőnő heti egy alkalommal érkezik a településre. Így alkalom van a tanácsadásra, a családtervezéssel összefüggő ismeretek átadására, és a nők egészségvédelmét szolgáló intézkedésekre. A védőnői szolgálat a kisgyermek egészségi állapotának felügyelete mellett a kismama gyakorlati és lelki segítségét is szolgálja. A védőnő betegség miatti helyettesítését meg tudtuk oldani.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A családon belüli erőszak a nemzetközi és országos statisztikák alapján sokkal jelentősebb mértékben jelenlévő probléma, mint sokan gondolják.

A nők elleni erőszakos magatartásnak több formáját ismerjük, ide tartozik a zaklatás, a szexuális erőszak, és a családon belüli erőszak. A családon belüli erőszak formái lehetnek a szóbeli, a lelki, a testi, a szexuális és a gazdasági erőszak. A családon belül az erőszak olyan személyeket ér, akik valamilyen szempontból kiszolgáltatott helyzetben vannak az őket bántalmazó elkövetővel szemben. Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján egyre több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

Anyaoththon és családok átmeneti otthona nem működik a településen. Legközelebb Szolnokon, 35 km-re vehetők igénybe ilyen szolgáltatások. A krízishelyzetbe került, bántalmazott személyeknek a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat tud segítségére lenni a befogadást vállalni tudó intézmény felkutatásában.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A helyi közéletben a nők és férfiak azonos jogai a politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében érvényesülnek. A képviselő testület 2 férfi tagja mellett 2 nő tagja van és a polgármester is nő. A nyugdíjas klub vezetője szintén nő.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Nincsen tudomásunk ilyen kezdeményezésekről.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Kevés adat áll rendelkezésre a nők helyzetéről, foglalkoztatottságáról stb. a településen	adatgyűjtés, adatfeldolgozás
Tájékozatlanság a kisgyermekes nők körében	tájékoztató előadások szervezése

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Mint a fejlett európai országokban, nálunk is az egyik legnagyobb problémát a társadalom öregedése jelenti. Hazánkban is gyorsul az öregedés folyamata.

Az időskorban jellemző megbetegedések - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önellátási képessége beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket.

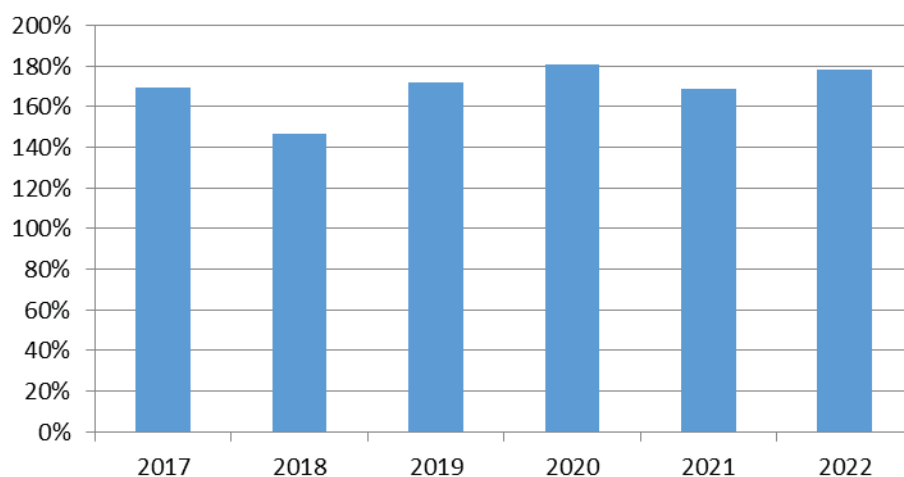
A településen is egyre magasabb az idősek aránya az összlakosság számához viszonyítva. A lakosság 31 %-a 60 év fölötti. A 65 év fölöttiek száma 2022-ben pedig csaknem 82 fő.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	71	42	169,05%
2018	72	49	146,94%
2019	79	46	171,74%
2020	83	46	180,43%
2021	81	48	168,75%
2022	82	46	178,26%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

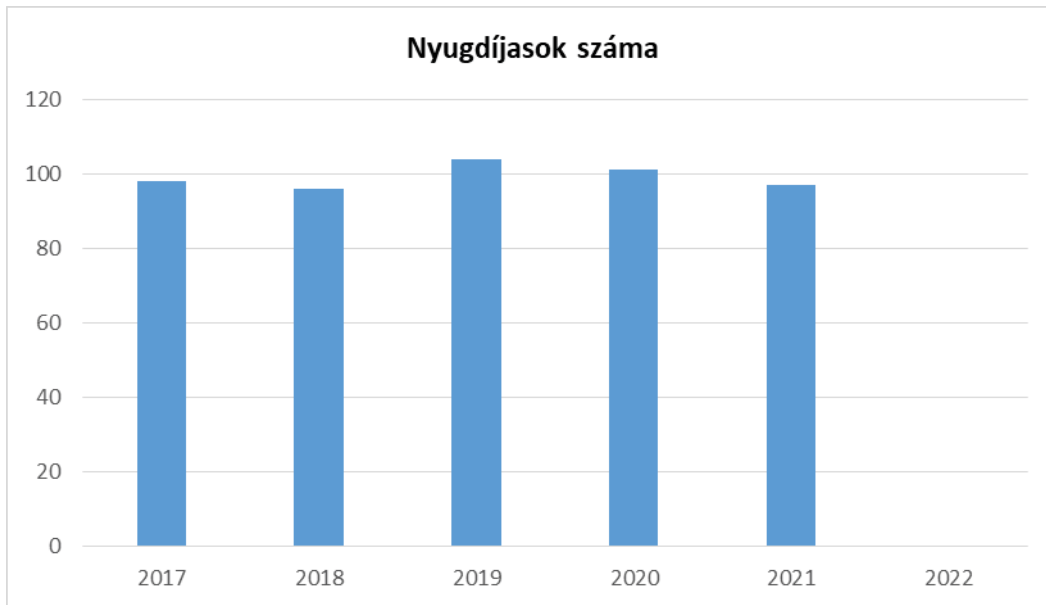
Öregedési index (%)

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	43	55	98
2018	42	54	96
2019	47	57	104
2020	47	54	101
2021	46	51	97
2022	0	0	0

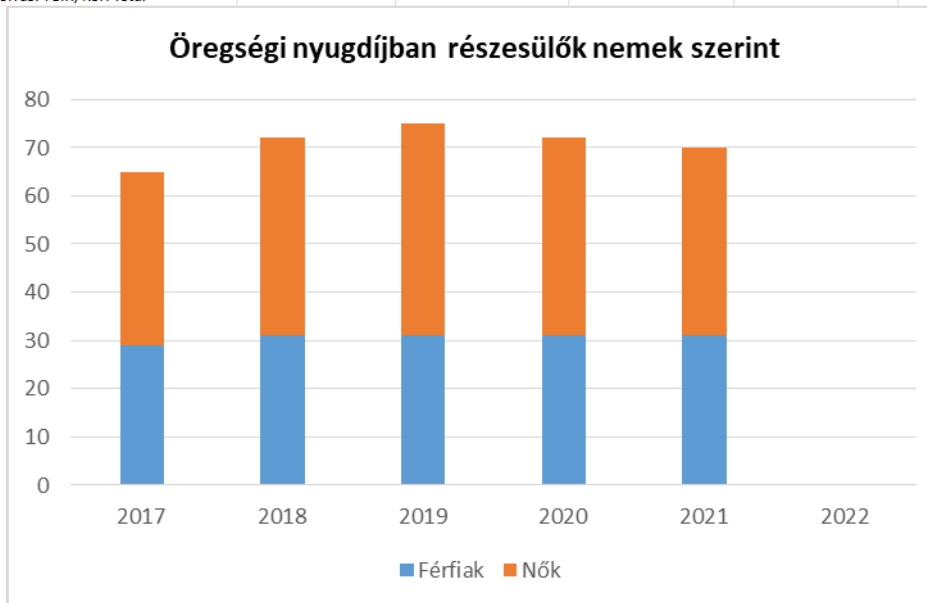
Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2017	0	0	29	36	0	5	0
2018	0	0	31	41	0	5	0
2019	0	0	31	44	1	5	0
2020	0	0	31	41	0	5	0
2021	0	0	31	39	0	4	0
2022	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottságával kapcsolatban nem állnak rendelkezésre adatok.

b) tevékeny idősor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősorok, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Az idősorok élethosszig tartó tanulásával kapcsolatban nincsenek adataink. Foglalkoztatásuk a közintézményekben nem jellemző. Gazdálkodó szervezeteknél tudunk nyugdíjasok foglalkoztatásáról.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	10	10	6	11	10	7
41-45 év (TS 042)	Fő	0	1	0	2	0	1
	%	0,00%	10,00%	0,00%	18,18%	0,00%	14,29%
46-50 év (TS 043)	Fő	1	0	0	1	0	0
	%	10,00%	0,00%	0,00%	9,09%	0,00%	0,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	0	1	0	2	2	0
	%	0,00%	10,00%	0,00%	18,18%	20,00%	0,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	1	1	1	0	2	1
	%	10,00%	10,00%	16,67%	0,00%	20,00%	14,29%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	3	5	3	3	2	1
	%	30,00%	50,00%	50,00%	27,27%	20,00%	14,29%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

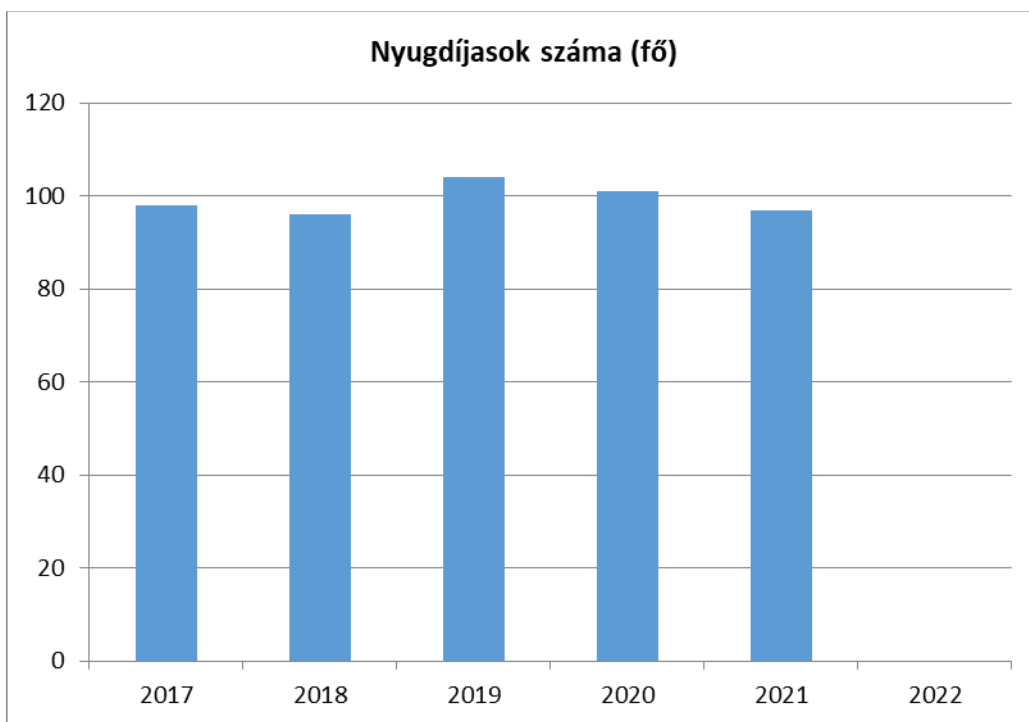
Idősorokat ért hátrányos megkülönböztetésről a településen nem tudunk.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	43	55	98
2018	42	54	96
2019	47	57	104
2020	47	54	101
2021	46	51	97
2022	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

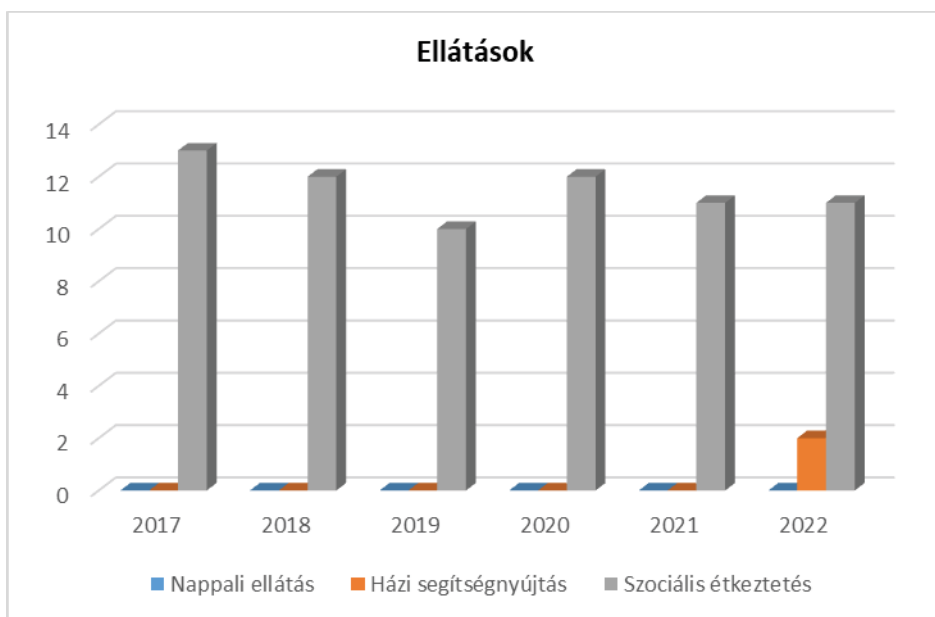

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő idősorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő idősorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2017	71	0	0	13
2018	72	0	0	12
2019	79	0	0	10
2020	83	0	0	12
2021	81	0	0	11
2022	82	0	2	11

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az idősek is hozzájutnak helyben a településen a házi orvosi ellátáshoz. A szakrendelések a szomszédos Mezőtúron illetve a megyeszékhely Szolnokon vehetők igénybe. a falugondnoki szolgálat segíti a házi és szakorvosi ellátásokhoz való eljutást. A szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférésben / méltányossági nyugdíj igénylés, nyugdíj és egyéb ellátások igénylése az önkormányzat köztisztviselői hathatós segítséget nyújtanak. A szociális étkeztetést a kistérségi Szociális Szolgáltató Központ szervezésében az általa fenntartott konyháról történik.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Településünkön közösségi színteret biztosít a Művelődési ház és a régi iskolában működő Könyvtár. A nagyobb létszámú rendezvényeket a 2021-ben felújított Művelődési házban és környékén rendezzük. A könyvkölcsönzésen kívül kisebb létszámú rendezvények helyszínét is biztosítja a könyvtár helyiségei. Itt tartja klubfoglalkozásait a nyugdíjas klub.

A Mezei Virág Nyugdíjas Klub jelenlegi létszáma (14 fő) már csupán a fele a megalakuláskori létszámnak. A tagság öregedése miatt az aktivitása is csökkent a klubnak. Sajnos a klub megújulása, a tagság pótlása nem működik, egyre kevesebben vesznek részt a klub egyre ritkább összejövetelein, rendezvényein. Sokkal nehezebben mozdulnak ki a településről, hogy részt vegyenek a környező településeken is egyre nehezebben működő nyugdíjas klubok rendezvényein.

c) idősek informatikai jártassága

Egyre többen ismerik és kezelik az okos telefonokat az idősek közül is, de még nem jellemző azok elterjedése. A fiatalok igény szerint segítenek az idősebb korosztálynak.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az önkormányzat rendezvényei programjának összeállításánál az idősebbek igényét is figyelembe veszi. A Mezei Virág Nyugdíjas Klub tagjai korábban többször igényelték a környező településre történő szállítást, ma már nehezen mozdulnak ki. Mezőhéken valamennyi települési program, falunap, faluszépítés, előadások, beszámolók, stb. a nyugdíjasok részére nyitott, segítjük az eljutásukat.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Kevés adat az idősek jövedelmi viszonyairól és egészségi állapotáról	Adatgyűjtés, adatfeldolgozás az idősek szociális helyzetéről, egészségi állapotáról.
Idősek nappali ellátásának hiánya	Az idősek nappali ellátásának biztosítása
Szakellátás hiánya, nehéz megközelíthetőség	Szakellátások könnyebb megközelíthetőségének biztosítása

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény célja a fogyatékos személyek jogainak, a jogok érvényesítési eszközeinek meghatározása, továbbá a fogyatékos személyek számára nyújtandó komplex rehabilitáció szabályozása, és mindezek eredményeként a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének, önálló életvitelének és a társadalmi életben való aktív részvételének biztosítása.

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

Mezőhéken fogyatékkal élők számára foglalkoztatást nem szerveznek. A vonzáskörzetben van tudomásunk fogyatékkal élők foglalkoztatásáról.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

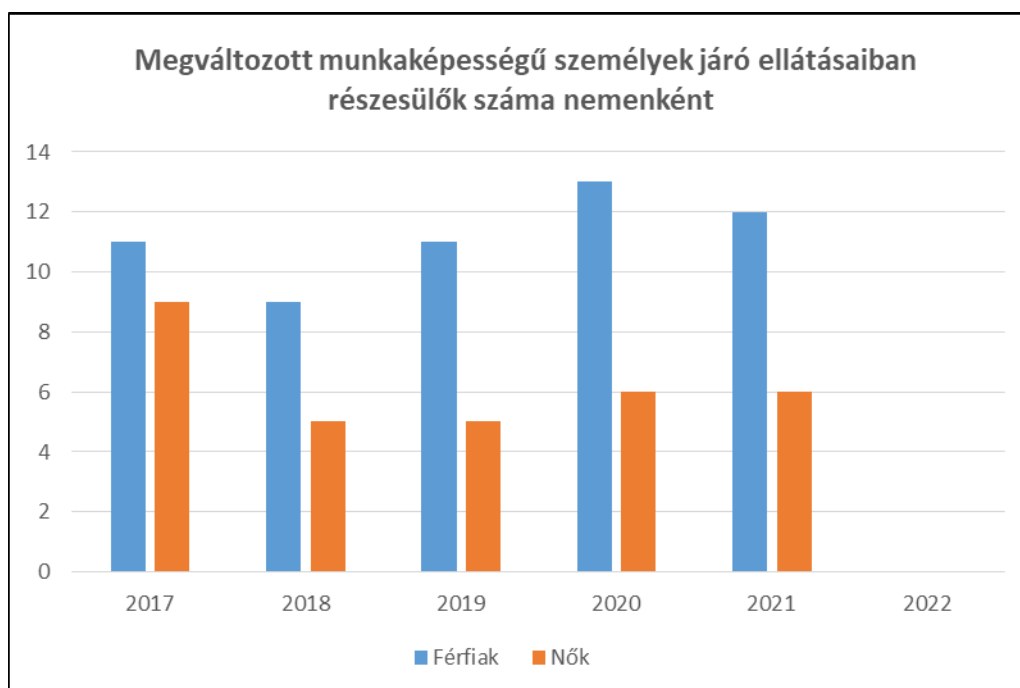
Nincs szervezett foglalkoztatás, nem tudunk hátrányos megkülönböztetésről

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A Községháza, a közösségi színterek akadálymentesítése megoldott, a fogyatékosok önállóan is felkereshetik az épületben lévő hivatalokat, hatóságokat, rendezvényeket. A háziiorvosi rendelő is megközelíthető a fogyatékkal élőknek is. Kórház és szakellátás nem működik a településen.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2017	11	9	20
2018	9	5	14
2019	11	5	16
2020	13	6	19
2021	12	6	18
2022	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei

A szociális ellátásokat igénybevevők között nagy valószínűséggel jelen vannak fogyatékos személyek is, nyilvántartott adattal azonban csak az alanyi jogon közgyógyellátásban részesülők, az időskorúak járadékában, súlyos mozgáskorlátozottak közlekedési támogatásában, súlyos fogyatékos hozzátartozó ápolása címén ápolási díjban részesülőkre vonatkozóan rendelkezünk.

Az utóbbi években több jogszabály született, melyek a súlyos mozgáskorlátozottak közlekedési kedvezményeiben, a fogyatékoság minősítésében eredményeztek jelentős változásokat. Az ellátások megállapítását a Járási Hivatal végzi.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Az önkormányzat tulajdonában lévő középületek Művelődési ház, orvosi rendelő, iskola, óvoda / akadálymentesítettsége részben megoldott. Rámpák, korlátok segítik a mozgássérültek épületbe való bejutását. A Polgármesteri Hivatal felújításra került, és teljesen akadálymentesített, a mellékhelyiséggel együtt. Az iskola épületében és Művelődési házban a mellékhelyiség mozgáskorlátozottak részére akadálymentesített. A többi épületben nincs akadálymentesített mellékhelyiség. Az egyéb fogyatékkal élők közlekedését elősegítő akadálymentesítő eszközök nincsenek kiépítve az önkormányzati épületekben kivéve a Községházát, ahol ez ma már adott.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A kulturális rendezvények fő helyszínéül szolgáló Művelődési ház a mozgáskorlátozottak részére akadálymentesített, rámpa vezet az épületbe és van mellékhelyiség a mozgáskorlátozottak részére. Az információs és kommunikációs akadálymentesítés nem megoldott. A szabadtéri rendezvények megközelítését a járdák állapota néhol akadályozza.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Nincsenek adataink a munkahelyek akadálymentesítettségéről.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A közlekedésfejlesztési célkitűzéseink során a társadalom valamennyi rétegének igényeit figyelembe kell vennünk.

Kiemelt területként kell kezelnünk a fogyatékkal élők akadálymentes közlekedése feltételeinek megteremtését.

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 5. § (1) és (2) bekezdése alapján a fogyatékos személynek joga van a számára

akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre. Ez a jog vonatkozik különösen a közlekedéssel és az épített környezettel kapcsolatos tájékoztatói lehetőségekre.

Ennek megvalósítása érdekében a korlátozott közlekedőképességű emberek pl: a kerekesszékekkel közlekedők, a terhes, illetve gyerekkocsit toló nők, stb. számára akadálymentes, épített környezetet kell kialakítani, amely biztonságos és önállóan használható.

Az új építésű utakat úgy kell építenünk, hogy minden tekintetben megfeleljenek az akadálymentes közlekedés feltételeinek.

A meglévő utak felújításakor és korszerűsítésekor is figyelembe kell vennünk ezeket a követelményeket.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Településünkön nincs fogyatékosok nappali intézménye. A falugondnoki gépjárművet a mozgáskorlátozottak részben tudják használni, rögzíthető a kerekesszék, de a be- és kiszállás még nem teljes mértékben megoldott. Egyéb speciális helyi szolgáltatások nincsenek.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos. Az egészségügyi, szociális szolgáltatások, a kulturális programokhoz történő fizikai akadálymentesített helyszínen érhetőek el. A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás akadálymentesített környezet biztosításával történik. Az akadálymentes intézmények még nem minden területen felelnek meg a jogszabályi előírásoknak. Az Önkormányzat tulajdonában lévő járdák, zöldterületek, játszótérek felújítása során is gondoskodni kell a hozzáférés akadálymentességének biztosításáról.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Kevés az adat a fogyatékos emberek foglalkoztatottságáról, szociális helyzetéről	Adatgyűjtés, adatfeldolgozás a településen fogyatékkal élők helyzetéről
Járdák, utak állapota nem mindenütt teszi lehetővé az akadálymentes közlekedést	Járdák, utak fokozott karbantartása, rekonstrukciója.
A középületek, közterületek akadálymentesítettségének nem teljes volta	A teljes akadálymentesítettség megvalósítása a középületek és közterületeken

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Az önkormányzat tagja a Berettyó-Körös Többcélú Kistérségi Társulásnak. Az önkormányzat társulás útján látja el a Szociális törvényben meghatározott alapellátási feladatokat. A Berettyó-Körös Többcélú Kistérségi Társulás Szociális Szolgáltató Központja létrehozásának és működtetésének célja a társulásban résztvevő 4 település szociális és egészségi okok miatt, valamint idős és gyermekkorú rászoruló lakosainak ellátása személyes gondoskodást nyújtó alapellátási forma keretében. A szolgáltatás célja a településeken élő gyermekek, idősek, fogyatékos személyek és pszichiátriai betegek önrendelkezésen alapuló önálló életvitelének megkönnyítése.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben (továbbiakban : Szt.) és a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1998. évi XXXI. törvényben szabályozott kötelező alapellátási feladatok (továbbiakban. Gyvt.).

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Mezőhéken nem működik bejegyzett civil szervezet. Egyre kisebb tagsággal, de még működik a „Mezei Virág Nyugdíjas Klub”, mellyel jó a kapcsolata az önkormányzatnak. A polgármestert rendszeres meghívják és ő részt is vesz a kiemelkedő rendezvényeiken. Az egyházakkal / katolikus és református/ is megfelelő kapcsolatot ápol az önkormányzat.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Mezőhék Község Önkormányzata tagja a Berettyó-Körös Többcélú Kistérségi Társulásnak. A társulás útján látja el a Szociális törvényben meghatározott alapellátási feladatokat.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége
Nemzetiségi önkormányzat nem működik a településen.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A „Mezőhéki Mezei Virág Nyugdíjas Klub” kéthetente tartja összejöveteleit. 14 fő tagja van. tevékenységével nagyban hozzájárul az idősek szabadidős tevékenységének szervezéséhez. Jó kapcsolatot ápolnak a környező települések nyugdíjas klubjaival, a kistérségi és országos egyesületekkel.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A helyi for-profit szereplők bevonása az esélyegyenlőségi feladatokba különösen a munkanélküliek számának csökkentése érdekében fontos feladat. A helyi munkaerő alkalmazására hívjuk fel a vállalkozások figyelmét, amikor erre lehetőség van.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

Az esélyegyenlőségi program előkészítésének folyamatában nagy hangsúly helyeződött a minél szélesebb körű adatgyűjtés megszervezésére. A tevékenységbe bekapcsolódtak a Mezőtúri Közös Önkormányzati Hivatal Mezőhéki Kirendeltségének munkatársai, az egészségügyi alapszolgáltatásban résztvevők, a szociális szolgáltatásokat nyújtó intézmény, a köznevelési intézmények munkatársai, dolgozói., a nyugdíjas klub képviselői. Az előkészítésben együttműködő partnerek bevonásának módszere az a közvetlen beszélgetésre, az online, illetve a telefonos kapcsolattartásra épült, az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd az elkészült dokumentum-tervezet véleményezésére koncentrált. Mezőhék Község Önkormányzata Képviselő-testülete nyilvános képviselő-testületi ülésen tárgyalja és fogadja el a Helyi Esélyegyenlőségi Programot.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Az a) pontban ismertetettek az esélyegyenlőségi program készítése során folyamatosan tájékozódhattak annak tartalmáról, a végleges programtervezet számukra írásban megküldésre került és azt véleményezhették.

Az esélyegyenlőségi program tervezete társadalmi vitára bocsátása a hirdetőtáblán való kifüggesztéssel biztosított volt.

Mezőhék Község Önkormányzatának Esélyegyenlőségi Programja a Mezőtúri Közös Önkormányzati Hivatal Mezőhéki Kirendeltségénél ügyélfogadási időben bármikor a lakosok rendelkezésére áll, valamint az önkormányzat honlapján közzétételre kerül, így a község teljes lakosságának hozzáférése biztosítottá válik a tervezett esélyegyenlőségi folyamatok, tevékenységek megismerésére és a megvalósítás folyamatos ellenőrzésére.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	1. alacsony iskolai végzettség	képzések indítása, szervezése
	2. külterület infrastruktúrája	a külterület infrastruktúrájának fejlesztése
	3. általános tájékozatlanság	tájékoztató előadások szervezése jogokról, lehetőségekről
Gyermekek	1. pszichológus, gyógypedagógus, logopédus nem megfelelő száma	Szakemberek pótlása
	2. gyermekorvos hiánya	Gyermekorvos i ellátás megszervezése
	3. nyári gyermekfelügyelet hiánya	Nyári gyermekfelügyelet lehetősége
Idősek	1. Kevés adat az idősek jövedelmi viszonyairól és egészségi állapotáról	Adatgyűjtés, adatfeldolgozás az idősek szociális helyzetéről, egészségi állapotáról.
	2. Idősek nappali ellátásának hiánya	Az idősek nappali ellátásának biztosítása
	3. Szakellátás hiánya, nehéz megközelíthetőség	Szakellátások könnyebb megközelíthetőségének biztosítása
Nők	1. Kevés adat áll rendelkezésre a nők helyzetéről, foglalkoztatottságáról stb. a településen	Adatgyűjtés, adatfeldolgozás
	2. Tájékozatlanság a kisgyermekes nők körében	Tájékoztató előadások szervezése
Fogyatékkal élők	1. Kevés az adat a fogyatékos emberek foglalkoztatottságáról, szociális helyzetéről	Adatgyűjtés, adatfeldolgozás a településen fogyatékkal élők helyzetéről
	2. Járdák, utak állapota nem mindenütt teszi lehetővé az akadálymentes közlekedést	Járdák, utak fokozott karbantartása, rekonstrukciója.
	3. A középületek, közterületek akadálymentesítettségének nem teljes volta	A teljes akadálymentesítettség megvalósítása a középületek és közterületeken

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőt
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	1. Képzések indítása, szervezése	Önkormányzat, Foglalkoztatási Osztály, Felelős: polgármester
	2. A külterület infrastruktúrájának fejlesztése	Önkormányzat Felelős: polgármester
	3. Tájékoztató előadások szervezése jogokról, lehetőségekről	Önkormányzat, Foglalkoztatási Osztály Felelős: polgármester
Gyermekek	1. Szakemberek pótlása	Önkormányzat Felelős: polgármester
	2. Gyermekorvosi ellátás megszervezése	Önkormányzat Felelős: polgármester
	3. Nyári gyermekfelügyelet lehetősége	Önkormányzat, Szociális Szolgáltató Központ Felelős: polgármester
Idősek	1. Adatgyűjtés, adatfeldolgozás az idősek szociális helyzetéről, egészségi állapotáról.	Önkormányzat Felelős: jegyző
	2. Az idősek nappali ellátásának biztosítása	Önkormányzat Felelős: jegyző
	3. Szakellátások könnyebb megközelíthetőségének biztosítása	Önkormányzat Felelős: polgármester
Nők	1. Adatgyűjtés, adatfeldolgozás	Önkormányzat Felelős: polgármester
	2. Tájékoztató előadások szervezése	Önkormányzat Felelős: polgármester
Fogyatékkal élők	1. Adatgyűjtés, adatfeldolgozás a településen fogyatékkal élők helyzetéről	Önkormányzat Felelős: polgármester
	2. Járdák, utak fokozott karbantartása, rekonstrukciója.	Önkormányzat Felelős: polgármester
	3. A teljes akadálymentesítettség megvalósítása a középületekben és közterületeken	Önkormányzat Felelős: polgármester

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a különböző helyzetű emberek együttélése megoldott.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők életkörülményei javuljanak azzal, hogy a munka világába sikerül visszavezetni őket.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek testi, lelki értelmi, erkölcsi fejlődésének biztosítását.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek életminőségének javítására; az egyedül élő idős emberek mentális szükségleteinek kielégítésére.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén is a munkanélküliség csökkentését. Segíteni kívánjuk a fiatal nők gyermekneveléssel kapcsolatos ismereteinek bővítését.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők esélyegyenlőségének megteremtésére, a fogyatékkal élők életminőségének javítására.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Településszintű probléma												
1												
2												
3												
...												
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Képzések indítása, szervezése	Alacsony iskolai végzettség	Szakképzett emberek számának növelése		Új Roma Stratégia (2019-2030)	képzések biztosítása	polgármester	2028.12.31.	Képzésen résztvevők száma	pénzügyi, pályázati források	pályázati források	„Ebben az esetben nem releváns”
2	A külterület infrastruktúrájának fejlesztése	Külterület infrastruktúrája	A külterület infrastruktúrájának javulása	gazdasági programban megfogalmazott cél	Új Roma Stratégia (2019-2030)	A külterület infrastruktúrájának fejlesztése	polgármester	2028.12.31.	Külterületi lakosok száma, hiányzó infrastruktúra elemek	pénzügyi, pályázati források	pályázati források	„Ebben az esetben nem releváns”
3	Tájékoztató előadások szervezése jogokról,	Általános tájékoztatás	Munkanélküliek felvilágosítása a lehetőségeikről, jogaikról és		Új Roma Stratégia (2019-2030)	Felvilágosító, tájékoztató előadások szervezése,	polgármester	2028.12.31.	Megtartott előadások száma, előadásokon résztvevők száma,	humán erőforrás	pályázati források	„Ebben az esetben nem releváns”

	lehetőségekről, kötelezettségekről		kötelezettségekről			munkavégzők számának növelése			megoldott problémák száma			
...												
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Szakemberek pótlása	Pszichológus, gyógypedagógus, logopédus nem megfelelő száma	szakember ellátottság növelése		Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Szakemberek biztosítása	polgármester	2028.12.31.	Szakembert igénybevevők száma, megoldott problémák száma	humán erőforrás, pénzügyi, pályázati források	pályázati források	Berettyó-Körös Többcélú Társulás
2	Gyermekorvosi ellátás megszervezése	Gyermekorvos hiánya	Gyermekorvosi ellátás biztosítása		„ Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007- 2032)	Gyermekorvos biztosítása	polgármester	2028.12.31.	Gyermekorvosi ellátást igénybevevők	humán erőforrás, pénzügyi, pályázati források	pályázati források	„Ebben az esetben nem releváns”
3	Nyári gyermekfelügyelet lehetősége	Nyári gyermekfelügyelet hiánya	Nyári gyermekfelügyelet lehetőségének biztosítása		„ Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Nyári gyermekfelügyelet biztosítása	polgármester	2028.12.31.	nyári gyermekfelügyelet igénybevevők száma	humán erőforrás, pénzügyi, pályázati források	pályázati források	„Ebben az esetben nem releváns”
...												
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Adatgyűjtés, adatfeldolgozás a nők körében	Kevés adat áll rendelkezésre a nők helyzetéről, foglalkoztatottságáról stb. a településen	A lakosságról készített adatbázis létrehozása után következtetések levonása, új fejlesztési területek meghatározása.		Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	Adatgyűjtés a lakosság körében végzett kérdőíves kikérdezéssel	polgármester	2028.12.31.	Megkérdezett emberek száma, sikeresen kitöltött /feldolgozható/ kérdőívek száma	humán erőforrás	A feltárt problémák képezik további intézkedések alapjait	„Ebben az esetben nem releváns”
2	Tájékoztató előadások szervezése a kisgyermekes nők körében	tájékoztatlanság a kisgyermekes nők körében	Megfelelő információval rendelkezzenek a gyermekneveléssel kapcsolatban		Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-	Előadások szervezése	polgármester	2028.12.31.	Előadásokon résztvevők száma	humán erőforrás	pályázati források	„Ebben az esetben nem releváns”

			kisgyermeket nevelő nők.		2021)								
3													
...													
IV. Az idősek esélyegyenlősége													
1	Adatgyűjtés, adatfeldolgozás az idősek szociális helyzetéről, egészségi állapotáról.	Adatgyűjtés, adatfeldolgozás az idősek szociális helyzetéről, egészségi állapotáról.	A lakosságról készített adatbázis létrehozása után következtetések levonása, új fejlesztési lehetőségek meghatározása		Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022) (2023-2024)	Adatgyűjtés a lakosság körében végzett kérdőíves kikérdezéssel	polgármester	2028.12.31.	Megkérdezett emberek száma, sikeresen kitöltött /feldolgozható/ kérdőívek száma	humán erőforrás	A problémák képezik további intézkedések alapjait	feltárt a	„Ebben az esetben nem releváns”
2	Az idősek nappali ellátásának biztosítása	Az idősek nappali ellátásának biztosítása	Idősek nappali ellátásának biztosítása		Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022) (2023-2024)	Idősek nappali ellátásának megszervezése	polgármester	2028.12.31.	Nappali ellátást igénylők és igénybevevők száma	humán erőforrás, pályázati források	pályázati források		Berettyó-Körös Többcélú Társulás
3	A szakellátások könnyebb megközelíthetőségének biztosítása	A szakellátások könnyebb megközelíthetőségének biztosítása	A szakellátások könnyebb megközelíthetősége		Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022) (2023-2024)	Szakellátások megközelíthetőségének biztosítása	polgármester	2028.12.31.	Sikeres pályázatok száma, beszerzett eszközök száma, létszám bővítés	humán erőforrás, pénzügyi, pályázati források	pályázati források		„Ebben az esetben nem releváns”
...													
V. A fogyatékossgal élő személyek esélyegyenlősége													
1	Adatgyűjtés, adatfeldolgozás a településen foglalkoztatottakról	Kevés az adat a fogyatékos emberek foglalkoztatottságáról, szociális helyzetéről	A lakosságról készített adatbázis létrehozása után következtetések levonása, új fejlesztési lehetőségek meghatározása		Országos Fogyatékossgügy i Program (2015-2025)	Adatgyűjtés a lakosság körében végzett kérdőíves kikérdezéssel	polgármester	2028.12.31.	Megkérdezett emberek száma, sikeresen kitöltött /feldolgozható/ kérdőívek száma	humán erőforrás	A problémák képezik további intézkedések alapjait	feltárt a	„Ebben az esetben nem releváns”
2	Járdák, utak fokozott	Járdák, utak állapota nem mindenütt teszi	Akadálymentes közlekedés	gazdasági programban	Országos Fogyatékossgügy	Akadálymentesített járda- és	polgármester	2028.12.31.	Felújításra váró és fejejtött, kiépített	humán erőforrás,			„Ebben az esetben nem releváns”

	karbantartása, rekonstrukciója.	lehetővé az akadálymentes közlekedést	elősegítése.	megfogalmazott cél	i Program (2015-2025)	útszakaszok hossza			járda-és útszakaszok hossza	pénzügyi, pályázati források		
3	A teljes akadálymentesítettség megvalósítása a középületek és közterületeken	A középületek, közterületek akadálymentesítettségének nem teljes volta	Középületek akadálymentesítettségének biztosítása	gazdasági programban megfogalmazott cél	Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025)	Akadálymentesített középületek száma	polgármester	2028.12.31.	Akadálymentesített középületek száma, fogyatékkal élők elégedettsége	humán erőforrás, pénzügyi, pályázati források		„Ebben az esetben nem releváns”

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

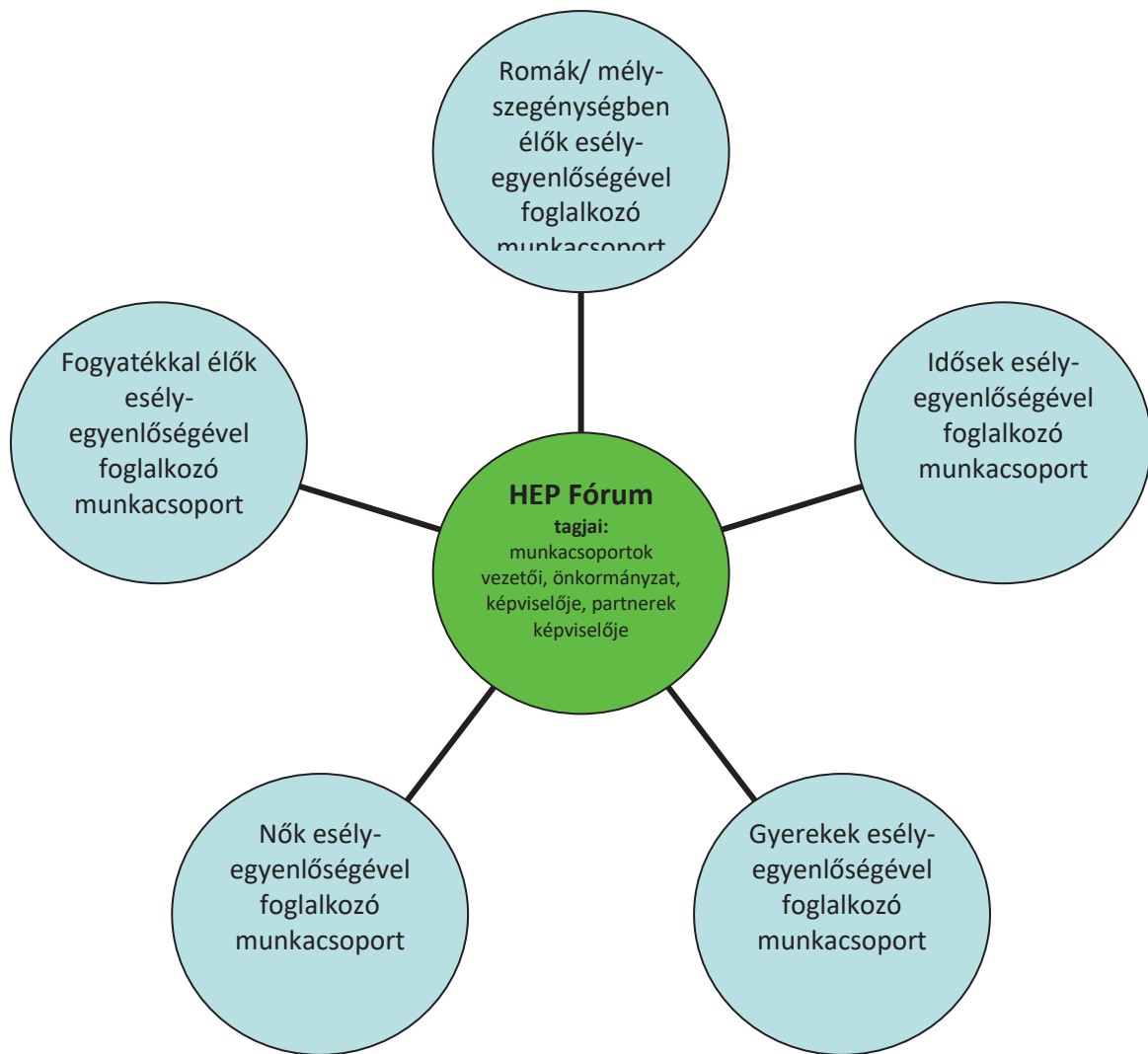
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről polgármester felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelősével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.

- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Mezőhék község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Mezőhék község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és ___/2018.(XII.18.) számú határozatával elfogadta.

Mellékletek: -----

Dátum: 2023. december 13.

Aláírás

A Mezőhék Község Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.